

65. évf., 2011. V. 12., ára 50 dinár

17

Jó Pajtás

Május 15.

A család napja

Az Énekelt Versek XVI. Zentai Fesztiválja

A Magyar Nemzeti Tanács kiemelt rendezvénye

– Bácsfeketehegy, Bácskossuthfalva, Csóka, Törökkanizsa, Zenta, 2011. május 12–15.

Az Énekelt Versek Zentai Fesztiválja a zentai Zyntharew együttes és a zentai Thurzó Lajos Közművelődési Központ kezdeményezésére jött létre 1995-ben a budapesti Kaláka együttes nagyfokú szakmai támogatásával. Mivel a fiatalokat, szórakozásukat a zene nagymértékben jellemzi és neveli, a fesztivál elsődleges célja lírai és zenei anyanyelvük erősítése és fejlesztése, valamint az a szándék, hogy minél több fiatal figyelmét felkeltesse az igényes és értékes vajdasági magyar kortárs költészet és dallamanyag iránt. A versenyprogramban való részvétel feltétele ugyanis, hogy a versenyzők műsorán legalább három megzenésített vers szerepeljen. Ezek közül az egyik mindig a szervezők által megadott költő verse: 1995-ben Fehér Ferenc Zentai hajnal, 1996-ban Tóth Ferenc Naphívogató, 1997-ben Koncz István Vereség, 1998-ban Petőfi Sándor egyik, szabadon választott költeménye, az 1999-ben meghirdetett, de elmaradt fesztivál verse Tari István Kiadó a keresztút, 2000-ben Böndör Pál Széthullás és Weöres Sándor Ének a határtalanról, 2001-ben Beszédes István Háló, 2002-ben Papp József Mit szeret a luftballon?, 2003-ban Cs. Simon István Fehér árnyékú madár, 2004-ben Tari István Szorongó fehérségben, 2005-ben egy József Attila-vers és Jung Károly Könnyű szél, dallam, 2006-ban Sinkovits Péter Szótágot alázatkereső, 2007-ben Szűgyi Zoltán vajdasági születésű, ma Budapesten élő költő A magad helyén, 2008-ban Verebes Ernő zentai költő-zeneszerző Folyók fölött, 2009-ben Fenyvesi Ottó topolyai születésű, ma Veszprémben élő költő Maximum rock & roll, 2010-ben pedig Tolnai Ottó Ne gyere vissza című költeménye volt.

A korábbi évekhez hasonlóan a fesztivál versenyzői és vendégművészei Zentán kívül fellépnek még Bácsfeketehegy, Bácskossuthfalván, Csókán és Törökkanizsán.

A rendezvény főtámogatója: a Bethlen Gábor Alap, a Tartományi Művelődési Titkárság és Zenta Község Önkormányzata

**Május 12., csütörtök,
18 óra. Csókai Művelődési Ház
(előcsarnok)**

„Lámpafény”

A felvidéki Horváth Margit, a budapesti MacskaSzem és Véletlen zenekar, valamint a zentai Kapaszkodó együttes műsora

**Május 12., csütörtök,
19 óra. Bácsfeketehegy Kozma
Lajos Könyvtár**

Krisztusra várva

A kárpátaljai Krisz együttes zenés áhítata

**Május 13., péntek, 18 óra.
Művelődési Ház**

Versenypogram

A versenypogram vendége Orcsik Roland Faludy- és Sinkó Ervin-díjas költő. Vele beszélget Gruik Ibolya, a Magyar Szó újságírója

A versenypogram résztvevői: Aphonia együttes (Budapest, Magyarország), Brestyánszki Dina – Brestyánszki Bernadett-duó (Szabadka, Vajdaság), Dosztán László (Doroszló, Vajdaság), Evilági együttes (Sepsiszentgyörgy, Erdély), Folton Folk együttes (Szabadka–Szeged, Vajdaság–Magyarország), Gondola zenekar (Szepsi, Felvidék), Horváth Margit (Farnad, Felvidék), Háze együttes (Szabadka, Vajdaság), Krisz együttes (Mezővári, Kárpátalja), MacskaSzem együttes (Budapest, Magyarország), Perišić Diana (Újvidék, Vajdaság), StarKalap együttes (Szabadka, Vajdaság), Szlákó Cynthia – Pogány Viktória – Cselénák Zsolt-trió (Zombor, Vajdaság), Szloboda Tibor (Zenta, Vajdaság), Urbán Ákos (Csóka, Vajdaság), Véletlen zenekar (Budapest, Magyarország), Zengető zenekar (Óbecse, Vajdaság)

Liszt Ferenc neves magyar zeneszerző, karmester és zongoraművész születésének 200. évfordulója alkalmából a Zentai Önkormányzat, a zentai Thurzó Lajos Közművelődési Központ, a budapesti székhelyű Égtájak Kulturális és Közművelődési Egyesület és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet 2011. május 12-e és 15-e között rendezi meg az Énekelt Versek XVI. Zentai Fesztiválját, amelynek ideai díszvendége Orcsik Roland óbecsei születésű, Faludy- és Sinkó Ervin-díjas költő, a Rozsdamaró és a Holdnak, Arccal című kötet szerzője. A szervezők ezúttal is bemutatkozási lehetőséget kínálnak mindazoknak a szolistaáknak és együtteseknek, akik, illetve amelyek énekelt verseket adnak elő saját megzenésítésükben. A versenyen való részvétel feltétele volt, hogy a benevezők műsorán legalább három megzenésített vers szerepeljen. Ezek közül az egyik Orcsik Roland költő Ropog a hó című verse. A legjobbak meghívást kaptak a versenyre, amelyet pénteken, 2011. május 13-án 18 órától a zentai Művelődési Házban a műfaj legjelesebb képviselőiből álló zsűri előtt rendeznek meg. A verseny fődíjai: 1. díj: 12 000 dinár; 2. díj: 10 000 dinár; 3. díj: 8000 dinár. A zsűri tagjai: Radványi Balázs énekes-zenész, a Kaláka együttes tagja, a zsűri elnöke (Budapest); Orcsik Roland köl-

tő, irodalomtörténész (Óbecse–Szeged); Skorutyák Veronika, az Újvidéki Rádió zenei szerkesztője (Újvidék); Szögi Csaba író, költő (Zenta) és Verebes Ernő zeneszerző-költő (Zenta).

**Május 14., szombat,
11 óra. Művelődési Ház
(színházterem)**

Gyermekműsor

A budapesti Kaláka együttes, Gryllus Vilmos és a versenypogram fellépőinek közös koncertje

**Május 14., szombat.
Bácskossuthfalva**

Krisztusra várva

A kárpátaljai Krisz együttes zenés áhítata

**Május 14., szombat, 19.30 óra.
Művelődési Ház**

Gálaműsor

A Kossuth-díjas Kaláka együttes hangversenye. Vendégük Verebes Ernő, a Hangzó Helikon sorozatban megjelent, Pilinszky János megzenésített verseit tartalmazó lemez zeneszerzője és zenei rendezője. A műsor keretében Orcsik Roland Faludy- és Sinkó Ervin-díjas költővel, a fesztivál díszvendégével Gruik Ibolya, a Magyar Szó újságírója beszélget.

**Május 15., vasárnap, 19 óra.
Törökkanizsai Könyvtár**

„Időtlen ének”

A zentai Mécsvirág együttes Fehér Ferenc-műsora

Házi kedvenceink

Kutya, macska, papagáj...

Nem is gondoljuk, milyen nagy felelősség állatot tartani. Csak akkor vegyünk magunkhoz házi kedvencet, ha pontosan átgondoljuk az ezzel kapcsolatos felelősséget. Csak olyan állatot válasszunk magunk mellé, amelynek meg tudjuk teremteni a megfelelő életfeltételeket. Exupéry Rókájának szavaival: „Felelősek vagyunk azért, akit megselezítettünk.”

„Táplálékom az orvosságod” – mondta Hipokratész, az ókor leghíresebb orvosa. Valóban így van: egyetlen gyógyszer sem képes oly sok betegséget megelőzni, mint a helyes összetételű táplálék. Gondoljunk csak arra, milyen rosszul érezzük magunkat, ha éhesek vagy szomjasak vagyunk, és nem jutunk ételhez, italhoz. Tartsuk be a kedvenceinknél is a táplálási szabályokat és követelményeket: mindig azonos időben, a fajtájuknak megfelelő eledelt adjunk nekik, mert a szomjúságtól, éhségtől az állat ugyanúgy szenved, mint mi.

Az adai Cseh Károly iskola diákjainak kedvencei nem éreznek hiányt sem ételben sem italban. Rendszeresen etetik őket, van jó helyük, s nagyon sokat foglalkoznak velük. Persze ez a foglalkozás többnyire a játszás. Itt volt a tavaszi szünidő, ki is játszották magukat kedvükre.

Beszélgőtársaim Mária Valéria magyartanár nő tanítványai: **Gálf Kata, Börcsök Mária, Szécsényi Kata, Vastag Nikolett, Horvát Alíz** és **Apró Andrea**. Mindannyian ötödikesek. Ők azok, akik már beszámoltak a Jó Pajtás Állatkirakat rovatában a kedves állataikról. Ahogy mondják, már meg is jelentek írásaik. Kivéve... No de most bemutatják kedvenceiket.

G. Katának két kutyája is van: egy tacsó és egy labrador.

– Nagyon szeretem a kutyáimat – kezd a mesélésbe Kata. – Mikor hazaérek az iskolából, megebédelek, s pihenésképpen játszom velük. A labrador neve Moncsi, a kis tacsóké pedig Szkupidu. Én gondozom és tanítom őket. Ha jutalomfalatot dobok nekik, már elkapják. Pacsit is tudnak adni. Szkupiduval gyakran megyek sétálni. Moncsi nem tűri a pórázt, így ő itthon marad. Egyik osztálytársam, Gergő megtanította a kutyáját táncolni. Nekünk még papagájaink is vannak: a lány Zsófi, a fiú Zsozso. Már voltak kispapagájai, de elpusztultak. Nagyon szépek: citromsárgák, fekete folttal a hátukon. Mikor tanulok, kiviszem őket a teraszra a ketrecükkel együtt, s olyan viccesek, mikor együtt hintáznak. Egyszer Zsófi elaludt, s fejével lefelé lógott a hintán. Nem lehet őket megtanítani beszélni, mivel ketten vannak, de én mindkettőt nagyon szeretem, nem tudnék egyiktől sem megválni. Puszt szoktam nekik küldeni, azt viszonozzák.

– Én is rendszeresen sétáltatom a kutyámat – kapcsolódik a beszélgetésbe Nikolett. – Szendrával, Katával együtt megyünk le a Tisza-partra. Teknősöm és halaim is vannak, melyekről szintén én gondoskodom.

Magdinak is tacsója van, s ő is írt már róla a Jó Pajtásnak, de eddig még nem jelent meg. Ami késik, nem múlik!

– El van kerítve a kutyám – magyarázza Magdi –, hogy ne kelljen megkötni. Így szaladgálhat. Van házikója, mely fedett helyen áll. Néha kiengedem, akkor aztán rohangszik. Néha zavarócskázunk, hol ő kerget

engem, hol én őt. Mikor hazaérek a suliból, nagyon örül nekem. Mivel deszkával van körülkerítve, egy éjjel kirágta a kerítést, s megtépázta a garázs fedelét, mely sátorlapból van.

Sz. Kata még a macskáját is meg tudta több dologra tanítani, habár azt mondják, a macska nem olyan okos, mint a kutya.

– Nagyon sajnálom a négyéves Pajkó névre hallgató macskámat, ugyanis elszökött – mondja Kata. – Igen játékos, pajkos volt. Mikor mondtam, hogy: Ül le! Leült... Azóta már van két pici pulim. Olyan kicsik, hogy mindketten elférnek a házukban. Feketék. Máris tanítgatom őket. Meg játszom is velük.

Alízéknak sok papagájuk van, legalább tizenöt. El tudjátok képzelni, milyen nagy ricsaj lehet náluk?

– Nem bent tartjuk őket – mondja mindjárt Alíz. – Az udvaron, egy nagy ketrecben vannak télen-nyáron. Télire leszigeteljük a ketrecet, hogy ne fázzanak. Az egyik felében a nimfa-, a másikban a hullámos papagájok vannak. Csak akkor rikácsolnak, ha éhesek. Aranyosak, ha odamegyek a ketrechez és megkopogtatom, odajönnek...

Andrea kutyája május elsején volt egy éves.

– A kutyánk nagyon szeret engem – jelenti ki Andrea –, mindig odabújik hozzám, hogy simogassam. Most arra tanítom, hogyha sétáltatom, mellettem jöjjön. Valójában a tesóm, Ádám kapta, de mindannyiunk kedvence. Labrador. A négyéves kistestvéremet néha föl is löki, mert olyan nagy.

Koncz Erzsébet

Nevetés, a lélek zenéje

A nevetés kétségkívül a legjobb dolgok egyike. Nemcsak jólesik, de azt mondják, gyógyító ereje is van, hiszen nemcsak a lelkünknek, hanem a testünknek is jól tesz néhány percnyi önfeledt nevetés. És persze, aki sokat nevet, annak a jelleme is vidám, a vidám embereket pedig sokkal jobban kedvelik, mint az örökké szomorkodó, mogorva társaikat. Nevezzünk tehát minél többet, vagy legalábbis mosolyogjunk sokat, hiszen ezzel is kifejezhetjük érzéseinket, szimpátiánkat, hangulatunkat. A mondás is úgy tartja, hogy két ember közt a legrövidebb út egy mosoly. Bizony, a mosoly, mely meglágyítja arcunkat, sokszor többet jelent minden szónál. Rámosolyogsz valakire, ő visszamosolyog rád, s máris összeköt benneteket valami. Ha nem hiszitek, próbáljátok ki!

A szabadkai Ivan Goran Kovačić iskola ötödikesével, **Novák Ritával**, **Székely Zsófiával** és **Halász Krisztiánnal**, valamint a hatodikosokkal, **Szebenyi Zsuzsannával**, **Mészáros Krisztoferrel** és **Nagy Zsolttal** a mosolyról és nevetésről beszélgettünk.

– Én eléggé nevetős, pozitív gyerek vagyok, nincs olyan nap, hogy ne nevetnék, vagy nevettetnék meg másokat, és nagyon szeretem a vicceket, a hülyéskedést. Néha összevitatom a tanárokkal, a többiek meg jól nevetnek rajtunk. Szerintem rossz lenne, ha az emberek nem tudnának nevetni, ha mindig komolyak lennének, minden sokkal unalmasabb lenne. Kell a komolyság, de nem mindig. Meg jó, ha van humorérzékünk, hogy megértsük a vicceket. Mosolyogni a lányokra szoktam, meg amikor zavarban vagyok, akkor is mosolygok – árulja el magáról Krisztián.

– Én nagyon sokat nevetek, szinte mindenem. Sokszor nem is tudjuk miért, csak egymásra nézünk és nevetünk, hogy még a hasunk is belefájdul. A nevetés jó érzés – mondja Zsófi. – Szerintem a vidám emberek olyan barátokat gyűtenek maguk köré, akik ugyanúgy sokat nevetnek, viccelődnek. Én például nehezen tudok azokkal kijönni, akiknek nincs humorérzékük, vagy mogorvák, rosszkedvűek. A tanárok elég komolyak, persze sok függ attól is, hogy milyen kedvükben vannak, vagy hogy miként veszik fel a vicceinket. Néha azért tudunk a tanárokkal is együtt nevetni.

Zsolt is nevetős fiúnak tartja magát, sőt szerinte túl sokat is nevet, de ez azt is jelenti, hogy ő egy jó kedélyű, pozitív gyerek.

– A családom is ilyen, otthon is sokat nevetünk. Szerintem ezt nem lehet külön tanulni, van, aki egyszerűen jókedvű embernek születik. Szerencsére van humorérzékem is, mindig történik valami, egyszer mondok, máskor meg csinállok valami vicceset. Gyakran mosolygok is, főleg másokon, de akkor is mosolygok, ha valami jó történik velem, vagy olyan emberrel találkozom, akinek megörülök. Sajnos a felnőtté válás inkább komoly. Remélem, én nem leszek ilyen.

Zsuzsi szerint igaz lehet, hogy a nevetésnek gyógyító ereje van, hiszen aki nevet, vagy akit megnevettetnek, az rögtön jól érzi magát a bőrében.

– Vannak olyan emberek, akikről első ránézésre nem lehet megállapítani, hogy milyen természetűek, de mindig hamar kiderül, ki a nevetős és ki a szomorú, másokon viszont azonnal látszik, hogy vidámak. Én is elég so-

kat nevetek, és általában én nevettetem meg a barátnőimet, ám mi valahogy másként viccelődünk mint a fiúk, sőt szerintem a fiúknak jobban is megy mások szórakoztatása, mint nekünk. Otthon anyukámmal is sokat viccelődünk, szerintem ez is befolyásolja, hogy mi milyenek leszünk, komolyak vagy vidámak.

Rita szerint a vicces embereket jobban szeretik, mint a komolyakat.

– Vannak komolyabb és vidám természetű barátaim is, mert én is olyan vagyok, hogy néha nevetek, néha rosszabb a kedvem. Ha jókedvű vagyok, keresem mások társaságát, bár nem én vagyok az, aki másokat szórakoztat, ha viszont valamiért szomorú vagyok, akkor jobban szeretek egyedül lenni. A filmek közül is a hangulatotól függően hol vidámat, hol komolyat szoktam választani. Egyébként nemcsak az iskolában, hanem otthon is vidáman telnek a napok, mert a testvéremmel jókat tudunk együtt nevetni, és a szüleimmel is néha nagyokat kacagunk.

– Nevetni nagyon jó dolog – mondja Krisztofer. – Szerencsére nem szoktam magam alatt lenni, szomorkodni, és igyekszem másokat is mindig felvidítani. Persze bele tudom élni magam azok helyzetébe is, akik szomorúak, nem tudnak örülni, de ilyenkor mindig azon vagyok, hogy jobb kedvre derítsem őket. Nekem egyformán jó érzés, ha én nevetettek meg más, vagy más nevetet meg engem, mert mindkét esetben tudok szívből nevetni. A mosolygás egy kicsit más, azt hiszem a kevésbé vicces dolgokon inkább csak mosolyog az ember, de egy mosollyal is kifejezhető az öröm meg a jókedv is.

Sztojánovity Livia

Lótetű és társai

Köntésekben, tocsogókban márciusban petézik a pettyes göte. A hazai gőtefajok közül a leggyakoribb és a legkisebb, mindössze 10-11 centiméter. A nászruhas hím nagyon szép, megszakítás nélküli magas háttaraja a szem felett kezdődik és a fark hegyéig tart. Testét nagy, kerekded foltok díszítik. A párzást megelőző nászjáték során a hím a farkát behajtja, és a nőstény felé fordítja, néha hosszasan rezgeti. A nőstény kétszáz-háromszáz petéjét vízinövények leveleire vagy kövekre ragasztja, a kikelő lárvák kopolytúval lélegeznek, és átalakulásukig a vízben maradnak. A kifejlett állatok viszont a petézést követően elhagyják a vizet, és néha messzire eltávolodnak a szárazföldön. Éjszaka vadásznak rovarokra, férgerekre és apró csigákra.

A kiskertekben kora tavasszal sok bosszúságot okozhat a lótetű. Járatait közvetlenül a felszín alatt készíti, és eközben minden útjába kerülő gyökeret elrág. Egyébként nem növényi anyagokkal, hanem gilisztákkal, csupasz csigákkal és rovarokkal táplálkozik. Még több bosszúságot okoznak a kert gyümölcsfáin áprilisban megjelenő pajzstetvek, amelyek egyaránt károsítják a gyümölcsfák termését, hajtásait és leveleit, helyenként telepeket alkotnak.

Egyik legveszélyesebb kártevő a kaliforniai pajzstetű, amelyet Európában először Magyarországon találtak meg. Tápnövényekben nem válogatós, valamennyi gyümölcsfákon előfordul, de a legjobban mégis az almát szereti. Érdekes, hogy a hazai fajoktól eltérően a kaliforniai pajzstetű nem petéket rak, hanem elevelenszülő.

Sok kárt okoznak a kertben a különböző araszolók is. Az áttelelt petékből még a rügyfakadás előtt kikelnek az apró hernyók, és azonnal rágcslálni kezdik a rügyeket és a friss

hajtásokat, később a virágok szíromleveleit is. Ha sokan vannak, a fa valamennyi levelét és virágát elpusztíthatják.

Araszoló hernyókat valószínűleg mindenki látott már, egészen sajátos mozgásuk nyomában feltűnik. Az ágon vagy levélen mászva hátukat szabályos időközönként felpúposít-

Lótetű

ják. Gyorsan fejlődnek, és a fákról lejutva a talajban bábozódnak be. Szerencsére az araszolóknak számos természetes ellensége van. A lárvákat pusztítják például a katicabogarak, de a széncinegék és más rovarevő madarak is tizedelik őket.

Ha ősszel nem tettük meg, márciusban még nem késő kitisztítani a gyümölcsfák ágain függő fészekodúkat. Az előző évi fészekmaradványt a leghelyesebb elégetni. Kötözzünk a fák ágaira moha- és lószőrcomókat, amelyeket a széncinegék felhasználnak fészük építésénél. Ha a hím az odú közelében hallatja kedves „nyitni-kék”-jét, biztosak lehetünk benne, hogy költeni fognak a kertben. A széncinege

Törpedenevér

a nagycsaládos madarak közé tartozik, a párnyolc-tizenkét fiókát nevel, és néha másodszor is költ ugyanabban az évben. A fiókákat a gyümölcsfákon gyűjtött hernyókkal táplálják, ezért nem kérnek egyetlen fityinget sem, és nem használnak egy csepp vegyszert sem.

A molnárgörény főleg az Alföldön fordul elő, és a közönséges görénnyel ellentétben kerüli a településeket. Hörcsög vagy ürge elfoglalt üregében tanyázik, tápláléka főleg apró rágcslókból áll. Küllemileg rokonához hasonlít, de bundája jóval világosabb, sárgásfehér, némi feketés futtatással.

A múlt század harmincas éveiben, még gyakran lehetett denevéreket látni, számuk azóta egész Európában megfogyott. Egyike a még viszonylag gyakori fajoknak a törpedenevér. A hidegre kevésbé érzékeny, márciusban már elhagyja téli pihenőhelyét, és vadászni kezd. Kevéssel napnyugta után bukkan elő, amikor a nyugati égbolt még világos, és apró termetéről, gyors röptéről felismerhető. A nőstény májusban egy, ritkán két kölyköt hoz a világra. Valamennyi denevérfaj védett, kíméljük e hasznos rovarevő emlősöket!

Sch. E.

Pettyes göte

Molnárgörény

Szibériai tigris

A tigris elterjedési területe valamikor a Kaukázus hegyláncaitól Kínáig, onnan tovább egészen Baliig terjedt, mára azonban e hatalmas terület legnagyobb részéről kipusztult. Ennek több oka is van, amelyek között a vadászat és az eredeti élőhely emberi terjeszkedés miatti beszűkülése állnak a legelőkelőbb helyen.

Jó néhány alfaja közül több már teljesen eltűnt, mindössze öt ma is élő tartanak nyilván. Ezek közül talán legismertebb a kelet-szibériai tajgaerdőkben élő szibériai tigris.

A szibériai tigris a kihalás szélén álló igen ritka állatfaj. Az állomány világszerte csak néhány száz egyedből áll, ezért nagyon komoly erőfeszítésekre van szükség annak

érdekében, hogy ne tűnjön el végleg a Földről.

Jelenleg a legnagyobb természetű macskaféléként tartjuk számon. A hímek testhossza átlagosan 280–320 centiméter, de a nőstények se kicsik, ők 250–275 centire nyúlhatnak. A testtömege akár 250 kg is lehet, természetesen a nőstények ezt nem érik el. A bundája világosabb sárga, és vastagabb, mint a trópusi alfajoké. Jellegzetes csíkos mintázata a sűrű erdőkben gyakorlatilag láthatatlanná teszi, mert a csíkok valósággal felszabdadják az állat körvonalaikat. Hatalmas, erőteljes mancsai és hosszú bajuszszálai szintén elég jellegzetesek.

A szibériai tigris magányosan él. Hatalmas méretei és tömege révén félelmetes ragadozó, így évtrendjében gyakorlatilag mindenféle állat szerepel, amit csak el tud ejteni. Elsősorban nagytestű növényevőkre, szarvasra, vaddisznóra vadászik, de akár

egy medvével is el tud bánni. Körülbelül 5 naponta ejt el egy nagyobb vadat, amelyből 50 kilónyi húst is fel tud falni egyszerre. Természetes ellensége tulajdonképpen nincs. Egyetlen ellensége az ember, vele nem nagyon bír el. Viszont ha az útjaik nem keresztezik egymást, akár 20 évig is élhet.

A 30-as években alig több mint 50 egyede élhetett vadon. A védelemnek köszönhetően száma lassan nőni kezdett, az 1980-as évekre elérte a 200-at, és az 1996-os állománybecslésnél az orosz populációt, amely a legerősebb, 430 egyedre becsülték. Vadon mindössze 400–500 egyede él, és a szigorú védelem ellenére az orvvadászat még most is veszélyezteti a létét. Az állatkertekben jóval gyakoribb, köszönhetően a trópusi tigriseknél olcsóbb tartásának. Az állatkertek többnyire ezt az alfajt választották, ugyanis nincs melegházigénye.

Bálnák vigyáznak a fókákra?

Néhány tudós a hosszúsárnyú bálnák tanulmányozása közben igen érdekes jelenségre figyelt fel: a bálnák több esetben is megvédték a fókákat a rájuk vadászó kardszárnyú delfinektől. A kutatók szerint ez a viselkedés az emberekre jellemző együttérzés megnyilvánulása lehet.

A Natural History Magazine című amerikai folyóiratban publikált cikk szerzői, Robert L. Pitman és John W. Durban több ilyen esetről is beszámolnak a Dél-Amerika és az Antarktisz közötti vizeken végzett megfigyelések alapján. Egy alkalommal például tanúi voltak, amint két hosszúsárnyú bálna maga közé vett, és testével védett meg egy fókát, amelyet kardszárnyú delfinek egy csoportja fenyegetett.

Egy másik alkalommal egy összetört jégtábláról a vízbe került fókát vett hatalmas uszonyai oltalmába egy bálna, és addig kísérte, amíg a kardszárnyú delfinektől biztonságos távolságba kerültek.

A hosszúsárnyú bálnák kereskedelmi célú vadászatát megszüntették ugyan, de a teljes állomány veszélyeztetettsége még nem múlt el. Az eredetileg mintegy 150 000-es állomány a vadászat folytán körülbelül hat-nyolcezer egyedre zsugorodott.

A kutatók a bálnák viselkedésének hátterében egyfajta anyaösztönt sejtene, amelyet a kardszárnyú delfinek agresszív viselkedése vált ki. A szerzők megjegyzik, hogy a fókákat megmentő bálnák egyikének sem voltak saját borjaik.

„Állatszótár” készül

Skót biológusok létrehozták az orangután gesztusok lexikonját, ugyanis kiderült, hogy a majmok éppoly szándékosan, elsztáns és olykor vadul gesztikulálnak, mint az emberek.

A St. Andrews Egyetem kutatói megpróbálták feltárni, hogy mit közöl gesztusai által egy majom a fajtársaival.

Kilenc hónapon át 28 orangutánt figyeltek meg három európai állatkertben. Összesen 64 különböző gesztust sikerült feljegyezniük, amelyek közül negyvenet elég gyakran alkalmaztak a majmok ahhoz, hogy jelentésüket egyértelműen tisztázni lehessen.

Az emberszabásúak karjukkal és lábukkal hadonásztak, nem egyszer energikusan, hogy reakciókat váltsanak ki csapattársaikból. Például, ha egy bizonyos tárgyra fáj a foguk, vagy ellenkezőleg, meg akartak osztani valamit, ha játékot kezdeményeztek, közös mozgásra szólították fel, esetleg arrébb küldték társaikat, illetve, ha be kívántak fejezni egy cselekményt. Amennyiben a gesztus nem váltotta ki a kívánt reakciót, az állatok nagyobb ráhatással alkalmazták.

Kiderült, hogy ha játszani szeretnének, akkor az ütések a leg hatékonyabb jelek – ám a fajtársak játékoságának függvényében a bukfenc is elegendő lehet. Csak a grimaszolásnak nincs nagyon hatása.

HOROG

Magyar bucó

Zingel zingel (Linnaeus, 1758)

Ismertetőjegyek. Teste erősen megnyúlt, hengeres, farokrésze elvékonyodó. Feje hosszú és széles, fölülről enyhén lapított. Orra hosszú, körülbelül kétszerese a nagyméretű szem átmérőjének. Szája közepes nagyságú, teljesen alsó állású. Két hátúszója megközelítőleg azonos hosszúságú, az elsőben 13–14 csonttüske, a másodikban 16–20 elágazó sugár található. Farokúszója jól fejlett, a hátsó széle bemetszett. Farkalatti úszója közepes hosszúságú, osztott sugarainak száma 11–13. Mellúszói kicsik, rövidebbek az alattuk elhelyezkedő hasúszóknál. Pikkelyei aprók, erősen tapadók és érdes tapintásúak, számuk az oldalvonalon 83–95. Sárgásbarna oldalát többnyire nagy, szabálytalan alakú sötét foltok, olykor ferde harántsávok mintázzák. Jól fejlett példányai 20–30 cm hosszúak, az ennél nagyobbak ritkák.

Hasonló fajok. Nagyon hasonlít hozzá legközelebbi rokona, a német bucó, de annak oldalát rendszerint igen határozott szé-
lű ferde sávok mintázzák, faroknyele még jobban elvékonyodik, és első hátúszójában csak 8-9 tüske található. Az alakra nézve némileg hasonló küllőknek és márnáknak más a színe és a mintázata, továbbá a bucófajokkal ellentétben egyiküknek sincs két hátúszója.

Környezet. Kifejezetten folyóvízi hal, amely állóvizekben – még ha bekerül is oda – ritkán marad meg. Áramláskedvelő volta ellenére sem ragaszkodik azonban a sebes sodrású vízhez, jól megél a lassabb szakaszokon is. Igényli a nagyobb vízteret, ezért a kis folyókból rendszerint hiányzik.

Táplálék. Apróbb fenéklakó szervezetekkel és szerves törmelékkel táplálkozik, amit részint aktívan keres, részint a görgetett hordalékból válogat ki.

Szaporodás. Szaporodása kevésbé ismert, ivása április-májusra esik. Általában a folyók erősebben áramló homokos és sóderes szakaszain ívik, az előre elkészített fészekgödörbe. A lerakott és megtermékenyített ikra a rácsapkodott vékony kavicsréteg alatt fejlődik kikelésig.

Elterjedés. Igen szűk elterjedési területtel rendelkező faj, kizárólag a Dunában és a Dnyeszterben, valamint ezek mellékfolyóinak rendszerében él. Vizeinknek nemcsak őshonos, hanem bennszülött hala, amelynek kialakulása is itt ment végbe.

Jelentőség. Gazdasági szempontból nincs jelentősége, mert egyrészt ritka, másrészt fogását a törvény tiltja. Védettségét kiemelkedő természeti értéke indokolja: szűk elterjedésű és ritka bennszülött halunk. Emellett veszélyeztetett fajnak is számít, mert a folyókön egyre több vízlépcső épül, és a duzzasztók fölötti eliszaposodó folyószakasz nem megfelelő élőhely számára.

A „blinker” meg a „roller”...

A Heintz Karl által megtervezett eredeti „blinker”

Horgászaink gyakran használják a blinker kifejezést. Vásároltak „háromcsapágys blinkert”, „blinkeres bottal” horgásztak, a „blinkerre” új zsinórt csévélték... A felsorolásból kiderül, hogy amikor blinkert mondanak, valójában az orsóra gondolnak. Arra a szerkentyűre, amelyet a talpánál fogva felerősítünk a bottesttre, zsinórt

A D.A.M. legendává vált Quick 330-as „roller”-e

tekerünk rá, és a hajtókarját forgatva üzemeltetjük. Ha már idegen kifejezést akarunk használni, az orsót rollernek is nevezhetjük, ami valójában a görgő német neve. De az orsó a zsinór innenső végén van, a „blinker” pedig a túlsón.

A blinker tehát nem orsót jelent, hanem egy bizonyos műcsalinak a neve. A blinker német szó, jelentése villogó. Ebből ered a villantó kifejezés, amelyet (tévesen) valamennyi műcsali esetében használunk, és a villantózás, amelyet (úgyszintén tévesen) kiterjesztettünk minden műcsalis horgásztechnikára.

Annak a műcsalinak a prototípusát (első megjelenő formáját), amelyet a horgászásban blinkerként ismerünk, több mint száz évvel ezelőtt (1907-ben) készítették el. Megrendelője dr. Heintz Karl volt. Az őstípus hal alakúra formált, hajlított, ezüstözött rézlemezéből készült, és két hármashorog volt rajta. Ez a műcsali szinte minden ragadozóval szemben kitűnőre vizsgázott. Heintz Blinkernek, azaz Heintz-villantónak nevezték el. Erről az elnevezésről a Heintz idővel lekopott, maradt a blinker. Ezt az elnevezést vidékünkön átültették az orsóra.

A villantózás orsót igényel, a „blinkerezés”-hez tehát „roller” kell. A „roller” hajtókarját forgatjuk, a zsinór végén pedig „blinker” van.

A Heintz Blinker működési elve alapján az úgynevezett támolygó műcsalik csoportjába tartozik. Csalogató hatását kétoldali kilengéssel, billegéssel, támolygással fejt ki.

Május 12.

Pongrác, Gyöngyi, Johanna, Viktor, Germán, Dalma és Nerina napja.

Pongrác: A görög Pankratész név latin Pancratius formájából származik. Jelentése: mindenható erő.

Nerina: Görög mitológiai eredetű olasz név. A görög Nereiné névből származik, ez Néreusz tengeristen egyik leányának, az egyik Nereidának a neve.

1803. V. 12. – 208 éve történt

Megszületett Justus von Liebig gróf, német vegyész, kémikus és akadémikus (húskivonat, sütőpor).

1962. V. 12. – 49 éve történt

New Yorkban megszületett Emilio Estevez amerikai színész, rendező, producer, író (Mission Impossible, Haláli fegyver, Kerge kacsák, Tökös ötös, Végtelen utóhatás, A vadnyugat fiai, St. Elmo tüze, The Outsiders).

Május 13.

Szervác, Imola, Gerda, Fatime, Róbert és Gellért napja.

Szervác: A latin Servatius név rövidülése. Jelentése: a megmentett.

Imola: Újabb keletű magyar névalkotás. Eredete egy növénynevezettség (Centauria). Az imolafélék közé tartozik a kék búzavirág is. A régi magyar imola szó jelentése: mocsár, hínár, vizes terület. Női névként először Jókai Mór alkalmazta A bálványos vár című regényében.

1717. V. 13. – 294 éve történt

Bécsben megszületett Mária Terézia (Erzherzogin Maria Theresia Amalia Walpurga von Österreich); a Habsburg-házból származó osztrák uralkodó főhercegnő, 1740–1780 között magyar és cseh királynő. Teljes uralkodói címei: Magyarország, Horvátország, Szlavónia, Dalmácia királya, 1758. június 3-tól Magyarország apostoli királya, Csehország királya,

Ausztria főhercegnője, Erdély fejedelme, 1765-től Erdély nagyfejedelme, Karintia, Krajna, Stájerország, Brabant, Limburg, Luxemburg, Alsó-Lotaringia és Milánó hercegnője, Flandria, Hennegau (Hainaut), Burgundia (Franche-Comté) és Tirol grófnője (mindez valójában az osztrák császárság akkori nagyságát és erejét mutatja).

1940. V. 13. – 71 éve történt

Winston Churchill így kezdte beszédét: „Nem ígérhetek mást, csak vért, erőfeszítést, verítéket és könnyeket.” Mennyire időszerű ma is...

Május 14.

Bonifác, Gyöngyi, Julianna, Paszkál és Bekény napja.

Bonifác: A latin Bonifatius névből származik. Jelentése: jó sorsot ígérő.

Bekény: Magyar férfinév, a Beke származéka. Más feltevés szerint ótörök eredetű név. Jelentése: terméketlen ember.

1944. V. 14. – 67 éve történt

Megszületett George Lucas producer, író, rendező (Csillagok háborúja, Indiana Jones, filmek).

1984. V. 14. – 27 éve történt

Megszületett Mark Zuckerberg, a Face-

book kitalálója és vezetője. Apja fogorvos, anyja fizikus. Egy tízezer lakosú New York állambeli kisvárosban nőtt föl. Az érettségi után a Harvardra kezdett járni, és kollégiumi szobájában nem sokkal később lakótársaival, Dustin Moskovitzsal és Chris Hughesszal együtt útjára indította a Facebookot.
<http://www.facebook.com/markzuckerberg>

Május 15.

Szonja, Zsófia, János és Izidor napja.

Szonja: A Szófia orosz név becézőjéből állandósult. Jelentése: bölcsesség.

Zsófia: Görög eredetű név. Jelentése: bölcsesség.

1358. V. 15. – 653 éve történt

Ismeretlen szerző megkezdte a Képes Krónika (Chronicon pictum) írását. Ez egy latin nyelven írt krónika, illetve az azt tartalmazó kódex, amely 1360 körül készült Nagy Lajos budai udvarában, szerzője feltehetően Kálti Márk. A szöveg elejétől végig egy kéz írása, kalligrafikus könyvirás, minden valószínűség szerint magyar másoló munkája.

1618. V. 15. – 393 éve történt

Johannes Kepler megalkotta a bolygók mozgásával kapcsolatos törvényeit.

Szerinte a bolygók ellipszis alakú pályán keringenek a Nap körül, ami az egyik legjobb bizonyíték a heliocentrikus (napközpontú) világképre.

Május 16.

Mózes, Botond, János és Simon napja.

Mózes: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: a vízből kihúzott, kimentett fiú.

Botond: Régi magyar személynév, a buzogány jelentésű bot szó származéka. Jelentése: buzogányos harcos.

1920. V. 16. – 91 éve történt

Szentté avatták Jeanne d'Arcot Rómában. Jeanne d'Arc (olv.: Zsann-d-Ark), Szent Johanna, az „orléans-i szűz”, katolikus szent, francia nemzeti hős. Parasztlányként látta meg a napvilágot Kelet-Franciaországban, Domrémy-ben 1412. január 6-án. A százéves háborúban a francia királyi hadsereg élén több meghatározó győzelmet aratott, amelyek megfordították a háború kimenetelét, és lehetővé tették VII. Károly trónra lépését. A burgundok fogták el, és adták az angolok kezére, majd az egyházi törvényszék elítélte, és 19 éves korában máglyán megégették. Később ártatlannak találták, és mártírrá nyilvánították. Jeanne-t 1909-ben boldoggá, 1920-ban pedig szentté avatták, és Franciaország védőszentjévé vált.

1953. V. 16. – 58 éve történt

Megszületett Pierce Brosnan ír származású színész (James Bond-sorozat: A panamai szabó, Mamma Mia!, Halj meg máskor!, A világ nem elég, A holnap markában, Goldeneye, 80 nap alatt a Föld körül, A varázskard – Camelot legendája, Dante pokla, Robinson Crusoe kalandos élete, Halálvonat, Gyűjtőhatás, A negyedik záradék, Újvilági rapszódia, Remington Steele)...

Képes Krónika

Május 17.

Paszkál, Brúnó, Andor, Szolón és Szalók napja.

Paszkál: A héber eredetű latin Paschalis név rövidülése. Jelentése: húsvéti, a nevet a húsvétkor született gyermekek kapták.

Szalók: Régi magyar személynév. Eredete bizonytalan. Feltehetőleg a Szal-, Szol- kezdetű nevek régi magyar, -ók kicsinyítő képzős becézője. Lehet azonban szláv eredetű is. Török származtatása, mely szerint a jelentése balkezes volna, vitatott.

1606. V. 17. – 405 éve történt

Moszkvában egy nemesi felkelés során meggyilkolták az ál-Dimitrijt, akit orosz cárrá koronáztak. Az ál-Dimitrij, aki IV. (Rettegett) Iván fiának adta ki magát, és akit IV. Iván özvegye nyilvánosan elismert fiának, már 1603-ban előkerült – Borisz Godunov cár uralkodása idején –, ami polgárháborúhoz vezetett.

1817. V. 17. – 194 éve történt

Nagylátán megszületett Irinyi János. A bécsi Politechnikumban tanult kémiai, ahol egyik professzorának kísérlete kapcsán jutott eszébe a hangtalan gyufa megoldása. A megvalósításig több év telt el, de 1836-ban végül szabadalmaztatta a zajtalan és robbanásmentes gyufát. Ebben az volt az újítás, hogy a gyufafejen a foszforsav helyett kálium-klorát helyett ólom-dioxiddal keverte. Találmányát egy gyufagyárosnak adta el, így szerzett pénzből pedig megalapította az Első Pesti Gyűjtőfák Gyárát.

Május 18.

Erik, Alexandra, Kamilla, Bódog, Klaudia, Félix és Erika napja.

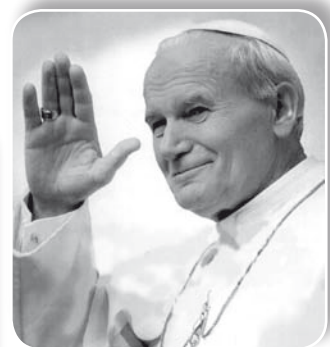
Erik: Germán eredetű név. Jelentése: nagybecsűlt. Más magyarázat szerint jelentése: egyedül.

Félix: Latin eredetű név. Jelentése: boldog, szerencsés.

2008. V. 18. – 3 éve ünneplik

Az internet világnapja. Szervesen összetartozik a távközlés világnapjával, az azt követő napon tartják. Az ENSZ még nem ismerte el hivatalosan, de egyre ismeretlenebbé válik.

1920. V. 18. – 91 éve történt

Megszületett Karol József Wojtyła, a Vatikáni Állam 264. Pápa. II. János Pál néven 1978-ban avatták a Római Katolikus Egyház fejévé, 455 éve ő volt az első nem olasz nemzetiségű és egyben az első szláv pápa. Az idén, május elsején pompás ünnepség keretében avatták boldoggá, ami az első lépcső a szentté avatás útján.

Olyan, mintha álomban járna az ember. Az ég tündérszoknyakék.

– Na, gyere – mondta Tupakka –, megmutatom.

Végigmentünk egy rőzsekerítéssel szegett dombocskán, a kerítés mögött almafák és egy hatalmas fehérceeresnyefa. A fehérceeresnyefán volt egy sárgarigófészek. Fehérre meszelt, kétszárnyú léckapu nyílt a rőzsekerítésben. Tupakka kinyitotta. A téglával átabotában kikapott, foghíjas járdán megindultunk egy jó vaskos, sárgára festett falú ház felé. A vastag falba épített erős ajtó barátságosan hívogattott, de Tupakka továbbterelt a gazdasági udvarra. Innen lehetett egy falépcsőn fölmenni a padlásra. Akkor hát a padlásra lesz – gondoltam –, és kopogtam fölfelé Tupakka után.

Odafönn egy lelakatolt ajtó őrizte a vastag falú ház padlását, vele szemben az istálló tetőtere, dugig szénával. Vártam, hogy előhalássza buggyos nadrágja valamelyik rejtélyes zsebéből a tekintélyes lakatkulcsot. De nem, a szénapadlás felé terelt. Átböccöltünk a süppedős szénatengeren. Az istálló homlokfalánál Tupakka szétkotorta a szénát.

Ott volt.

Akkorka, mint egy gyalogszék, de amúgy igen tekintélyes. Fényes rézcsövek tekergőztek benne, izmos dugattyúk jártak föl-alá, kicsiny pörgettyű, színes propellerek forogtak rajta, sisegek a hajtósíjak, láncáttetelek, lendkerekek. Helyre kis masina volt.

Kriszti királykisasszony nem sajnálta volna kérte a fele országát. Kincstárából a legszébb smaragdot. Karkötőt, gyűrűt, feliratos trikót, akármit! Meg is hirdette a Királyok Lapjában: „Fele országom, kincstáram legszebb smaragdja, karkötő, gyűrű, feliratos trikó, akármi annak az embernek, aki megutáltatja velem a palacsintát.”

Kriszti királykisasszonynak nyomós oka volt rá, hogy megutálja a palacsintát. Ő maga volt a nyomós ok. Mert gömbölyű volt, mint egy búbos kemence, széles, mint egy szalmakazal, és vastag, mint a rácpácegresi Nagyszederfa.

S mindez miért?

Bizony azért, mert módfelelt szerette a palacsintát. Palacsintával kelt, palacsintával feküdt, a palacsinta volt a mindene.

Na, özlönöttek a hirdetésre a különböző doktorok, kuruzslók, kutyapecérek. Egyik injekcióval próbálkozott, a másik ráolvasással, a harmadik kocsikenőcsős palacsintával; majd ettől megundorodik, jajdefinom, mondta Kriszti királykisasszony, és befalt a kocsikenőcsős palacsintából háromszázat, az injekcióra rá se hederített, a ráolvasás szertefoszlott, mint egy nyár végi báránnyelű – csak a palacsinta, a sok palacsinta, meg a palacsinta. – Tessék velem megutáltatni a palacsintát – toporzékolt Kriszti királykisasszony egy izes meg egy mézes palacsinta között. – Karcusú akarok lenni, mint a nádszál, hamm, egy túrós, lenge, mint a tavaszi szellő, hamm, egy kakas, hamm-hamm-hamm.

Már-már úgy látszott, hogy senki sem tud kifogni Kriszti királykisasszony ádáz szenvedélyén, amikor az erdő felől megérkezett a legeslegutolsó pályázó is, egy nagydarab, kövér, sántikáló ember (gondolom, azért sántikált, mert fájt az Achilles-ina), és azt mondta:

– Kedves Kriszti királykisasszony, dehogyis kell neked megutálnod a palacsintát, éppen ellenkezőleg, annyit ehetsz belőle, amennyit

Lázár Ervin

A manógyár

– Na, ez az – mondta Tupakka. – Ez a manógyár.

Már éppen kezdtem értetlenül nézni, amikor csissz-csesz, nyiköri-nyekeri, kinyílt a gépezet végén egy ajtócska – olyanforma, mint a kakukkos óráé –, és tömött aktatáskával a hóna alatt kísértalt rajta egy vigyori manócska.

– Buff-buff. Huhu – mondta, és gyors léptekkel eltűnt egy rejtett szénaalagútban.

Azon tűnődtem, hogy most ez köszönt vagy ijesztgetett, amikor Tupakka újra megszólalt.

– Ez azért van, mert süt a nap.

– Mi van azért?

– Hogy vigyori.

– Mert ha nem süt?

– Akkor ajaj. Meg hajaj. Mert csendes esőben mélabús manócskák születnek, viharban mérgesek, szélben érdesek, zivatarban kotnyelesek, éjjel titokzatosak, holdvilágosan bölcsek, viharosan rosszmájúak, akkor meg, amikor a Rohadtsarok felől jön a rossz idő, rontó-bontók.

– És mi lesz velük?

– Mi lenne?! Szétszélednek a világban, odaszegődnek egy-egy emberhez és vigyo-

rogatnak, mélabúznak, mérgelnek, érdelnek, kotnyeleznek, titokzálnak, bölcseznek, rosszmájúlnak, rontanak-bontanak. Minden embernek jut belőlük. Olyiknak nem is egy. Jaj annak, akinek három rontó-bontója van.

ljedten tekergettem a nyakam.

– Nekem is van?

Tupakka göcögve nevetett.

– Éppen négy.

Gyorsan a hátam mögé néztem. Na de oda aztán nézhettem. Mert tudtam, anélkül is hogy Tupakka mondta volna, a manócskák, amint átmennek a szénaalagúton, láthatatlannok lesznek.

Forgott az agyam, mint a motolla. Jöttem sorra a mérgeim, az érdeim, a mélabúim, rontásaim-bontásaim. Hahó, de azért jókedvem is volt! S lehet, hogy bölcsen döntöttem néhánéha? Milyen manóim lehetnek?

Na, sebai, gondoltam, megkérdem Tupakkát. De akkor már se Tupakka, se manógyár. Egyedül álltam ott, térdig szénában. Visszakecmeregtem a lépcsőig, és kopp-kopp, lejttem. S odalenn a földön nagy tanácsatlanságomban elénekeltem:

Ballabáre misszibán

acan kamuró allabána

aszisz szenajja obbali

papája és mamája

Olyan, mintha álomban járna az ember. Az ég tündérszoknyakék.

Neked vajon milyen manód van?

A soványító palacsinta

akarsz, csak az a fontos, hogy az én találmányomból egyél, mert tudja meg mindenki, én, a lángelméjű föl- és kitaláló, föltaláltam a soványító palacsintát.

Így szavalt a nagydarab, kövér, fájós lábú – s amint tőle hallottuk: lángelméjű – föl- és kitaláló. Kriszti királykisasszony lelkesült arccal a nyakába borult:

– Óh, megmentőm – sóhajtott –, ide azt a soványító palacsintát!

– Egy pillanatot – mondta a nagydarab ember, kibontakozott Kriszti királykisasszony karjai közül, és a zsebéből valami csigaszerkezet-félét, meg egy jó hosszú zsinetet kotort elő. Az egészet fölhajította egy jó magas fa legfelső ágára, s egy kicsit huzigálta a madzagot.

– Na, most jó – mondta. – Ide egy palacsintát!

A palacsintát fölérősítette a csiga zsinórjára, és föl húzta a fa legtetéjére.

– Tessék, Kriszti királykisasszony, edd meg!

– De hogyan? – rémüldözött Kriszti királykisasszony.

– Mássz föl érte! Esküszöm, mire az ezredik soványító palacsintát megeszted, karcusú leszel, mint a nádszál, és lenge, mint a tavaszi szellő.

– Brr-krccs-riccs-reccs-zrr – így szóltak az ágak, amint Kriszti királykisasszony szuszogva, fújtatva, lihegve szuszogott, fújtatott, lihegett fölfelé a fán. Ez volt ám a mászás! Mint a záporosó, szakadt Kriszti királykisasszony verítéke. Fogadjunk, fogyott vagy tíz dekát, mire a fa tetéjére ért. Szusszant egyet, és hamm, befalta a palacsintát.

– Én innen többé le nem megyek – mondta nekikeseredetten. – Húzzatok föl még egy palacsintát!

– Azt már nem – mondta odalent magabiztosan a kitaláló. – De ha lejössz, idenézz, mit kapsz! – Mutatta, hogy mit. – Lekváros!

– Húúú – mondta Kriszti királykisasszony, és recsege, ropogva, szuszogva, fújtatva megindult lefelé. Zirr-zörr, az ágak, sitty-sutty, a levelek. És lent, hamm, a lekváros!

– Megy ez, kérem – vigyorgott a kitaláló, és ügyes szerkezetével máris húzta a fa tetéjére a következő palacsintát. – Rajta, Kriszti királykisasszony!

De Kriszti királykisasszony, ahelyett hogy mászni kezdett volna, elfeketedett, ellilult, elzöldült, és kitört, mint egy gejzír.

– Te hóhér, te körmönfont csaló – ordította –, még hogy soványító palacsinta! Csak nem képzeled, hogy ághegygel böködtetem, fakéreggel horzsolatom, másszással gyötörtetem a drága testem! Poroszlók, elő! Vájjatok huzsonötöt a háta végire!

A nagydarab föl- és kitaláló lángelme nélkül is láthatta, hogy ennek fele sem tréfa, meglendítette hát súlyos testét, és nyilálló Achilles-inakkal rohant arra, amerről jött, az erdő felé. Nyomában a poroszlók suhogtatták a pálcájukat. Futott szegény kitaláló, ahogy bírt, és közben azt motyogta: – Pedig ághegygel böködtetés, fakéreggel horzsolatás, másszással gyötörtetés nélkül nem megy. Esetleg egy kis futás sem árt – tette hozzá, és vágta a fák közt, ahogy a lába bírta.

Így történt, hogy Kriszti királykisasszony máig is gömbölyű, mint a búbos kemence, széles, mint egy szalmakazal, és vastag, mint a rácpácegresi Nagyszederfa.

Bezeg szegény nagydarab, kövér, fájós lábú föl- és kitaláló! Éppen tíz kilót fogyott, mire a poroszlók abbahagyták a kergetését. Lihegve és kedvtelve nézte megkarcusodott alakját egy patak tükreben, és azt mondta:

– Mégiscsak nagy találmány a soványító palacsinta!

SZÜLŐFÖLDÖN MAGYARUL

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. meghirdeti a „Szülőföldön magyarul” pályázatot a nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-támogatás, továbbá a felsőoktatásban tanulók hallgatói támogatás igénylésére a 2010/2011-es tanévre

A pályázat célja: a szerbiai magyar nyelvű oktatás és nevelés támogatása

A támogatás formája: vissza nem térítendő támogatás

• Pályázók köre:

1. Nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-támogatásban részesülhet az a 2004. március 1-je és 2005. február 28-a között született gyermek, aki Szerbiában működő közoktatási intézményben magyar nyelvű kötelező iskolai előkészítő csoportba jár;

2. Nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-támogatásban részesülhet az az általános és középszintű tanuló, aki Szerbiában működő oktatási intézményben alap- vagy középfokú tanulmányait magyar nyelven folytatja, valamint az, aki magyar nyelvű anyanyelvűvelésben részesül, mivel a lakóhelyéhez tartozó, napi bejárással elérhető oktatási intézményben nincs magyar nyelvű tagozat. Azok a nappali tagozatos középiskolai tanulók, akik a pályázat benyújtásának határidejéig – 2011. június 30-áig – 18. életévüket betöltötték, egyedi elbírálással részesülhetnek a támogatásban.

3. Hallgatói támogatásban részesülhet az a hallgató, aki Szerbiában működő felsőoktatási intézményben tanulmányait egészben vagy részben magyar nyelven folytatja.

• Pályázatból kizárandók köre:

1. aki nem tesz eleget a pályázati felhívás feltételeinek

2. aki pályázatát a megadott határidőn túl nyújtja be

• Pályázható támogatás összege és jogcíme:

A. OKTATÁSI-NEVELÉSI TÁMOGATÁS – Gyermekenként 20.000 Ft-nak megfelelő dinárösszegű nevelési, oktatási támogatásban részesülhet a saját háztartásában kiskorú gyermeke(ke)t nevelő szülő/nevelő minden olyan kiskorú gyermeke után, aki 2004. március 1-je és 2005. február 28-a között született, és Szerbiában működő közoktatási intézményben magyar nyelvű kötelező iskolai előkészítő csoportba jár, és minden olyan kiskorú gyermeke után, aki alap- vagy középfokú oktatási intézménybe jár és magyar nyelven tanul. Anyanyelvűvelésben résztvevők pályázatait iskolánkénti egyéni elbírálásban részesülnek.

B. TANKÖNYV- ÉS TANESZKÖZ-TÁMOGATÁS – Gyermekenként 2.400 Ft-nak megfelelő dinárösszegű tankönyv- és taneszköz-támogatásban részesülhet a saját háztartásában

kiskorú gyermek(ek)et nevelő szülő, amelyben a kiskorú gyermek 2004. március 1-je és 2005. február 28-a között született, és Szerbiában működő közoktatási intézményben magyar nyelvű kötelező iskolai előkészítő csoportba jár, és az a saját háztartásában kiskorú gyermek(ek)et nevelő szülő, akinek a kiskorú gyermeke Szerbiában alap- vagy középfokú oktatási intézménybe jár, és magyar nyelven tanul. Anyanyelvűvelésben résztvevők pályázatait iskolánkénti egyéni elbírálásban részesülnek.

C. HALLGATÓI TÁMOGATÁS – Hallgatónként 2.800 Ft-nak megfelelő dinárösszegű hallgatói támogatásban részesülhet az a hallgató, aki Szerbiában működő felsőoktatási intézményben tanulmányait egészben vagy részben magyar nyelven folytatja.

Az A. és B. pontok alatt megjelölt támogatások együtt pályázhatók (egy pályázati csomagban). A C. pont alatt megjelölt támogatási forma különálló pályázati csomagot alkot.

Mindkét (A. és B., illetve C.) támogatás a 2010/2011. tanévben egy alkalommal igényelhető. A fentiek szerinti jogosultságok igazolása, valamint az alábbi pályázati feltételek teljesítése esetén az A. és B. pontokban megjelölt támogatás egyidejűleg is nyerhető.

• Pályázati határidő:

Jelen pályázati felhívás alapján a 2010/2011-es tanévben igényelhető támogatásokra jelen pályázati felhívás megjelenésének napjától 2011. május 4-től június 30-ig terjedő időszakban folyamatosan lehet pályázni. A 2011. június 30-a utáni postai bélyegzővel beérkező pályázatok érvénytelenek.

• Pályázati feltételek:

A. és B. pontokban megjelölt támogatásokra vonatkozó pályázati feltételek (a pályázati adatlapon és kitöltési útmutatón részletezve):

• megfelelően kitöltött pályázati adatlap • kötelezően csatolandó mellékletek:

1. a pályázó szülő vagy nevelőszülő személyazonossági igazolványának fénymásolata;
2. a kiskorú gyermek(ek) születési anyakönyvi kivonatának vagy 15 éven feletti kiskorú személyazonossági igazolványának fénymásolata;

3. a kiskorú gyermek iskolai előkészítő- vagy iskolalátogatási igazolásának eredeti példánya, amely tartalmazza az adott osztály/ tagozat/csoport tannyelvének megjelölését.

C. pontban megjelölt támogatásra vonatkozó pályázati feltételek (a pályázati adatlapon és kitöltési útmutatón részletezve):

• megfelelően kitöltött pályázati adatlap • kötelezően csatolandó mellékletek:

1. a pályázó hallgató személyazonossági igazolványának fénymásolata

2. a hallgató egészben vagy részben magyar nyelven történő felsőfokú oktatásban való részvételét igazoló irat eredeti példánya.

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Nonprofit Zrt.

FELHÍVJUK A TISZTELT PÁLYÁZÓK FIGYELMÉT A KÖVETKEZŐKRE:

A hiányosan átadott kérelmek hiánypótlását a hiánypótlásra való felszólítás átvétele után 15 napon belül be kell adni az irodáknak.

• A pályázat benyújtásának módja:

1. személyesen a CMH irodákban
2. postai úton ajánlott levél formájában

• A lebonyolító szervezetek elérhetőségei:

SZABADKAI INFORMÁCIÓS IRODA

8.00–16.00

24000 Szabadka, Ptujka 1. (Ptujka utca 1.)

Tel.: 024/552-976

ZOMBORI INFORMÁCIÓS IRODA

7.00–15.00

25000 Zombor, Venac Petra Bojovica 13

Tel.: 025/442-910

ZENTAI INFORMÁCIÓS IRODA

7.00–15.00

24400 Zenta, Tancsics Mihály utca 2

Tel.: 024/811-727

NAGYBECSKEREKI INFORMÁCIÓS IRODA

7.00–15.00

23000 Nagybecskerek, Petefijeva 1

Tel.: 023/510-251

ÚJVIDÉKI INFORMÁCIÓS IRODA

7.00–15.00

21000 Újvidék, Svetozara Miletića 4

Tel.: 021/420-107

TEMERINI INFORMÁCIÓS IRODA

7.00–15.00

21235 Temerin, Narodni Front 130

Tel.: 021/842-373

A formanyomtatványok az előző pontban feltüntetett irodák bármelyikében, illetve a www.cmh.org.rs honlapról tölthetők le.

• Pályázat elbírálása, eljárási rend:

A beérkezett pályázatokról az CMH ellenőrzés és feldolgozás után javaslatot tesz a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt-nek, aki döntési javaslatát a Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. törvény alapján a Bizottság elé terjeszti.

További tájékoztatást kaphatnak a fentiekben feltüntetett CMH irodákban, valamint a Szerbiában megjelenő magyar nyelven írott és nyomtatott sajtóban és elektronikus médiában.

RÜGYFAKADÁS

Utam az iskoláig

Szeretném leírni az én „kalandos” reggeli utam az iskoláig. Sok érdekes esemény történik nap mint nap.

A reggeli készülődés után az iskolába indulok anyával. A szép zöld udvarban kedves kiskutyám, a fekete, göndör szőrű Bogács köszönt kora reggel. Aranyos kis farkát vigan csóválja. Kicsit megszeretgetem, és már ugrok is a személygépkocsinkba. Az utcán sok gyerek van ilyenkor, mert mindenki megy az iskolába. A központban a közlekedési lámpa pirosat mutat. Nemrég helyezték ide. Eltelt egy idő, amíg „bejárdott”. Emlékszem, egy hétig csak sárgán villogott. Na de most végre zöldre vált, és elindulunk Ada felé. Egy perccel később megpillantom a régi üzletünk helyét. Sok kedves emlék jut eszembe arról az egy évről, ameddig nyitva volt. Rengeteg embert ismertem meg, és számtalanszor segítettem a boltban keresztapunak és anyunak, amikor pakoltuk ki az árut, vagy amikor a rendelést készítettük elő. Még a kasszát is megtanultam kezelni... Egy sarokkal arrébb meglátom a dédémék házát. Sajnos ők már nem élnek. Lassan kijutunk Moholból. A régi úton megyünk, és máris az Ada táblához érünk; pár méter választja el a két helységet egymástól. Egyszer csak meglátom az aiai hidat.

– Anya, emlékszel, milyen szép volt a megnyitó? – kérdezem.

– Igen. Emlékezetes maradt ez az ünnepélyes esemény sok ember számára, és büszke vagyok, hogy a mazzorettsoporttal részt vettél ebben a műsorban

– Én is büszke vagyok erre, bár az erős, hideg szél átfújta a ruhánkon, és vadul lengette a zászlókat, de mi, „hősiesen” álltunk díszörséget – mondom.

– Úgy álltatok akkor ott a hídon, mint a Pál utcai fiúk, akik a grundot akarják megvédeni – szól anyu.

– Igen, talán egy kicsit úgy is éreztük magunkat – válaszolom.

Nevetünk. Majd lassan odaérünk a pékhez.

Amikor belépek, megérezem a finom péksütemények illatát. Gyorsan megveszem az uzsonnámat, és tovább indulok az iskolába. Az osztálytársaim a fák alatt gyülekeznek, odamegyek hozzájuk.

Közben már csöngetnek is az első órára. Eddigre összeverődött az osztály a „kalandos” reggeli utakról az iskoláig.

Juhász Orsolya, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Sziklakert

*Az osztály kertét épített,
Róla verest készítet,
A kertbe növényt ültettek,
A szobor mellé köveket tettek.*

*A Tiszáról földet hoztak,
A szülőktől virágokat kaptak,
Kapát, lapátot fogtak,
A sulinak sziklakertet adtak.*

Šelemba Aleksandra, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Egy napom az iskolában

Gyülekeztünk az iskolaudvarban. Csöngetésig beszélgettünk.

Azután megkezdődött az első óra, a matek. A matekot szeretem. Amikor véget ért, az ötperces szünet következett. Szünet után megkezdődött a második óra, a magyar. A második óra már hosszúnak tűnik, mert éhesek vagyunk, várjuk a nagyszünetet. Gyorsan megesszük az uzsonnát, hogy jusson egy kis idő hancúrozásra. Persze a nagyszünet nem mindig békés, mert össze-összezörrenünk egymással. Néha jobban, néha kevésbé, de a vége előbb-utóbb békülés. Kész a nagyszünet, következik a többi óra: hittan, osztályfőnöki, majd végül torna. Minden órát szeretek, a tanítás végén mégis örülök az utolsó csengetésnek.

Ismét vége egy napnak, holnap új nap, új élmények kezdődnek. Mindennap szép a maga módján.

Nagy Nándor, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsérnye

Hóvirág

*Hó alól a tél végén
kíváncsian bújjik ki.
Kecses, karcsú levelei,
fehér apró szirmai,
vékony, zöld a szára...
Előbújnak a föld alól
tavasszal a hóvirágok ezrei.*

Horák Emese, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Nem készültem

Megijedtem. Ugyanis valami rossz előérzetem támadt. Szaladni kezdtem, s közben üvöltöztem. Ekkor megszólalt az ébresztőóráam.

Csütörtök reggel volt. Pontosan nyolc óra. Vettem a fáradságot, s kimásztam a takaró alól. Sietve nekifogtam a tanulásnak, hiszen ma felelés lesz földrajzból. A lelkem még aludt, s a szemeimet sem bírtam még teljesen kinyitni, ennek ellenére gyorsan meg akartam tanulni az anyagot, hogy minél előbb átessek ezen a kinszenvedésen. Nagyon sokáig tanultam, úgy fél tizenkettőig. Mivel délig volt még időm, gyorsan nagyjából a kémiát is átnéztem. Iskolába menet a barátaimmal arról beszélgettünk, hogy milyen idegesek vagyunk a földrajz miatt. Eltelt a nulladik, majd az első óra is. A kémia következett. Még mindig a földrajzon járt az eszem, ez ilyenkor jellemző rám. A tanár beírta az órát, majd lelkesen mondta, hogy ma felelünk. Gondoltam magamban, hogy csak ezt a napot éljem túl. Amikor kinyitotta a naplót, s lapozott egyet, akkor már nagyon megijedtem. Erre mosolyogva csak ennyit szólott: Bojtos Barbara. Hát ha hallotta volna a gondolataimat, azt hiszem... Na mindegy, ezt inkább nem részletezem. Kimentem a táblához. Remegett a kezem. A tanár elég sokáig nyüzögött, minimum tizenöt percig. A helyemre küldött azzal, hogy hármaz. Nagyon ki voltam, hiszen egész délelőtt tanultam, még este is a házin dolgoztam, s így pórul jártam. Csak mert ötös tanuló vagyok, egyedül ezért szúrta ki engem. Tudom. Épp ezt állapítottuk meg nemrég az osztálytársaimmal, hogy direkt csak minket szólít ki felelni. Nekem az a tulajdonságom, hogy ha valamit gondolok, akkor azt megmondom. Nem bírom ki, hogy hallgassak, és pár szót szépen beszéltem a tanárnak. Végül is nem volt olyan vészes, csak ő túl komolyan vette. Tudom, hogy nem a leghelyesebb dolog, de nem bírtam ki. Rosszulesik, hogy egyes osztálytársaim, akik ugyanezt gondolják, ilyenkor hallgatnak. Csöngetés után már nem érdekelt a földrajz sem, hiszen a kémia elrontotta a napomat. Egész végig lehangolt voltam, s a délután végére még a földrajzból kapott ötös sem vidított fel.

Nos, mi ebből a tanulság? Egy: Ha menekülsz álmodban, az azt jelenti, hogy jobb lesz, ha aznap elkerülöd az iskolát. Kettő: Ne csak abból a tantárgyból készülj, amiből biztos, hogy feleltek, és három: Ha van valami negatív véleményed egy tanárról, azt akkor se mondd meg neki, ha a saját érdekedet szolgálná is, mert megjegyzi, és egész évben ezzel macerál. Tapasztaltam.

Bojtos Barbara, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Felnöttem?

Van egy érdekes pont, egy fordulópont minden ember életében. Az úgynevezett kamaszkor. Ebben a korban a gondolkodásunk és a külsőnk megváltozik. Elkezdünk felnötté válni.

Mivel van idősebb testvérem, tudom magam kihez hasonlítani. Vele, érzésem szerint – és a család szerint is – a két véglet vagyunk. Teljesen más a gondolkodásunk, a reakcióink különböző dolgokra. Ő az idén betölti a tizen-nyolcadik évét. Én mégis sokszor érettebben gondolkozom, mint ő. Hamarabb bíznak a szüleim rám pénzt, vásárlást és hasonló dolgokat. Ilyenkor úgy érzem, felnöttem vagyok egy felnöttnél. De mikor anya jön a „Mütyür” vagy „Ödön” megszólítással, hát akkor rögvest el is száll belőlem ez az érzés. Apukámmal más a helyzet. Vele egész komoly témákról lehet beszélgetni. Például volt olyan, hogy az életről beszélgettünk, miért is élünk, ha úgyis meghalunk.

Barátokhoz elengednek későig is, igaz, én ezt nem használom ki. A társaim sokszor piszkálnak is, miért megyek haza olyan hamar. Véleményem szerint nem sok keresnivalója van egy velem egyidős gyerekeknek kilenc óra után akár az utcán, akár a barátoknál. Néha az utcán én fogom vissza a barátaimat, nehogy vandálkodjanak. Nem hinném, hogy méltó lenne egy kifestőthöz. Mostanában híradót nézni is gyakrabban szoktam, kíváncsi vagyok, mi történik a nagyvilágban. Persze mindenkiiben marad egy kis gyerekeség, ha nem is sok. Manapság a korombeliek nem tartják meg a születésnapot, mondván, azt óvodások csinálják. Viszont ennek ellenére szívesen elhívom a haverokat a születésnapomra szórakozni. A szánkózást pedig kifejezetten szeretem. Bár azt mások gyerekesnek találják, engem hidegen hagy.

A külsőm változására először két éve kaptam megjegyést. A vállamat dicsérték, milyen széles. Magam csak mostanában vettem észre, valóban megemberesedtem. Még nagyobb változás érezhető a hangomon. Egész mély lett.

Lehetséges, hogy felnöttem? Talán még nem. De jó úton haladok afele.

Apró Ádám, 7. osztály, Jovan Jovanović Zmaj iskola, Magyararkanizsa

Tornaóra

*A legjobb óra a torna,
Gurul, repül a labda.
A b-sek ellen focizunk,
Gyakran összekapunk.*

*Mindig mi nyerünk,
Mert szerencsés a csapatunk.
Hétfélgén sokat edzünk,
És sokat hülyéskedünk.*

*Az a gond a tanárral,
Hogy baj van az órájával.
Tíz perccel előbb elenged!
Ez felidegesít bennünket.*

*Nem kell sokat futnunk,
Hat kört, aztán focizunk.
Nagyon jó a móka,
Hamar elmegy az óra!*

Lehocki Dániel, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Havas hazugság

*Egy téli, hideg reggelen
Kidugtam az ablakon fejem.
Megláttam, hogy esik a hó,
Rögtön futottam ki, mint egy ló.*

*Lekaptam a fogasról a kabátom,
Jól bevartam a küszöbbe a lábam.
Kint a hó már nagy volt,
Minden ember lapátolt.*

*Hógolyót gyúrni, azt sikerült,
De valahogy egy kavics is belekerült.
Azon nyomban eldobtam,
Bent landolt a szomszédban.*

*Úgy hallottam, mintha valami eltört volna,
Ezt gondoltam a házhoz rohanva.
A kapu előtt megálltam,
És gyorsan bekandikáltam.*

*Bentről egy törött ablak nézett rám,
Te jó ég, és mind ez az én hibám!
Kijött a szomszéd mérgesen,
S lekiabált rendesen.*

*Egy ideig még játszottam kint a havon,
De a szomszéd háztól messze, nagyon.
Mikor hazamentem,
Felszaladtam a szobámba menten.*

*Szüleim megkérdezték: történt valami érdekes?
Én mondom: nem volt semmi lényeges.
Másnap átment a szomszédba anya,
És az öreg bácsi, az ebadta,*

*A beszélgetés során elmondta,
Tegnap betört az ablaka.
Hogy ki volt az, tudta rögtön anyu,
Úgy jött haza, majd leszállt a kapu.*

*Én ezt mind láttam,
Mégis nyugodtan vártam.
Anya csak jött, tán még a falon is át,
Szinte éreztem már a halált.*

*Mikor odaért hozzám, elkezdte a mondókáját.
Minden mondata arról szólt, hogy mit hallott odaát.
Szidáson kívül mást nem kaptam,
Mert széleseben elpucoltam.*

Szalaji Natália, 6. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

RÜGYFAKADÁS

A diáknyelv

Egy verőfényes délután bicajjal elmentem egy kedves barátomhoz, Pityu-hoz.

Amikor odaértem, köszöntem neki, hogy:

– Csá, mi a pálya?

Majd lekezeltünk, ahogy már megszoktuk. Ezután elkezdtünk dumálni, és megkérdeztem tőle, hogyan fejezte be a gimit. Ő elmesélte, hogy a töri- és főcitancsi elég szigorú, és nem éppen úgy sikerült, ahogy szeretne volna. Sok érdekes történetet mesélt még a gimiről. Megmutatta a főcífűzijét, és én csak ámultam rajta, hogy milyen szépen vezeti, a tancsi mégis karót adott neki a füzetre. Ezután a szekrényből elővett egy kesza csokis kekszet, és megkínált vele. Majd elhatároztuk, hogy megnézünk egy krimi. A film nagyon izgi volt. Sokat röhögünk egy Fityós jelenetnél, ahol egy diri ült a volánnál. Később Pityu anyukája beszólt, hogy menjünk uzsonnázni, hiszen finom szendvicseket készített. A konyhában asztalhoz ültünk, és uzi közben még sokat humorizáltunk. Evés közben megdumcsiztuk a krimi történeteit is diáknyelven. A konyhában a barátom mamája csak nézett ránk, hogy vajon mi milyen nyelven beszélünk. Akármennyire figyelte a szavainkra, ő mégsem értette a beszédünket. Mi elmagyaráztuk neki, hogy ez a diáknyelv, és ez is a magyar nyelv egyik rétege.

Hirtelen megszólalt Pista telcsije, üzit kapott, én pedig illedelmesen elköszöntem tőlük, felpattantam a bicajomra, és pörköltem haza.

Nagy Dávid, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Rajzórán

*Rajzórán rajzolunk
a lapunkra firkantunk.
Ceruza és vízfesték,
ez mind fontos kellék.*

*Temperával is festünk,
mert ecsettel rajzolni szeretünk.
Alkotunk agyagból szép szobrokat,
szeretjük a figurákat.*

*A rajzóra a kedvencünk
mert csak úgy száll az ihletünk.
Telirajzoljuk a füzetünket,
s kapjuk az ötösöket.*

Bács Ágnes, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Hazudtam

Egy szép áprilisi napon tanítás előtt a szüleim faggatóztak, hogy mit kell kifizetni ebben a hónapban az iskolában.

– A Jó Pajtást – válaszoltam.

Miután megkaptam a pénzt, elindultam a suliba, és mikor be akartam menni a boltba, hogy vegyek uzsonnát, eszembe jutott, hogy az íróasztalomon felejtettem a pénztárcámat. Gyors ötletem támadt, mégpedig az, hogy a Jó Pajtásra kapott pénzből veszek egy kis elemőzsiát, és a felnőtteknek azt fogom mondani, hogy a következő órára beviszem a tartozásomat. Jól is működött a tervem. Mikor a tanár megkérdezte, hogy ki szeretné ma kifizetni a Jó Pajtást, én egyből válaszoltam, hogy majd a legközelebbi órán kifizetem. A tanár elhitte. Mikor hazaértem, megláttam a tárcámat, és arra gondoltam, hogy az uzsonnapénzemből fogom visszatenni a hiányzó pénzt. Viszont nem volt szerencsém, mert a szüleim még nem adták ide a havi zsebpénzemet.

– Most mit tegyek? – morfondíroztam magamban. De a probléma csak ezután jött. Apa ezt kérdezte:

– Na, fiam, átadtad a pénzt?

Én úgy tettem, mintha nem hallottam volna meg, de apa újra megkérdezte:

– Átadtad a pénzt?

Félelmemben csak határozottan bólintottam egyet.

– Huh! – sóhajtottam, miután apa kiment a szobából. A következő három napban ismét ezt játszottam el. De a három hazudós nap után bevallottam mindent apának. Ha büntetést nem is, de egy jó adag fejmosást kaptam.

Végül átadtam a pénzt a tanárnőnek, és megtanultam, hogyha hazudok, annak következményei vannak.

Serfőző Ádám, 6. osztály, Emlékiskola, Zenta

Karcolatok

A lajhár

Az esőerdők lombkoronájának leglassúbb emelőállata a lajhár. Annyira alkalmazkodtak ehhez az életmódhoz, hogy a földön szinte alig tudnak mozogni. A legfejlettebb emlősök között is található ilyenek; ha a Földnek nem lenne vonzereje (gravitációja), egyesek két méterrel felettünk lebegnének. A lajhár kizárólag levelekkel táplálkozik, azaz vegetáriánus kis jószág. „Lusta, mint a lajhár” – mondja a közmondás. De miért is sietne, hisz a levelek megvárják! Számos érdekes tulajdonságuk egyike, hogy ügyesen úsznak, ha át akarnak kelni a folyón. Mint ahogyan a lusta ember is nagyon jól és gyorsan tud elúszni az egyes feladatok és felelőségek elöl. Másik érdekes tulajdonságuk, hogy a szőrzsállaikon egy alga fajta tenyészik, amely barna színű a száraz évszakban, és zöld az esős évszakban. Így a lajhár beleolvad a környezetébe, szimbiózisban élve az algával. Röhej, mikor eszembe jut, hány zöld és barna főemlős közlekedik az utcán azzal a különbséggel, hogy ők nem olvadnak be a környezetükbe!

Sóti Márton, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Orom

Csillag-sztori

Vajda gazda már este gondolta, hogy reggelre Csillag születik.

Meg is történt a nagy esemény, Gyémántnak csikója lett. A kis ügyetlen első próbálkozásai a lábra állással nem voltak túl sikeresek, így hamar rájött: a lónak négy lába van, mégis megbicsaklik. Miután nagy nehezen sikerült patára állnia, szemlélni kezdte a való világot. Kapott enni, inni, olyant, ami nem volt inyére való, de hát ajándék lónak ne nézd a fogát – gondolta. Felcseperedett, és elkezdett versenyekre járni. Fogadásokat is kötött, amit gyorsan abbahagyott, mert mindig rossz lóra tett. Gazdája lelkesen takarította az istállót, cserélte a lóalávalót. Teltek az évek. Öregségére a sok ügetéstől és munkától megfájdult a lába. Fájdalmát az öreg Vajda gazda lókenőccsel enyhítette, ám nem segített rajta semmilyen gyógyszer.

Végül egy szomorú napon hulló Csillag lett belőle.

Lékö Szibilla, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Orom

Az egér

Az egér apró, gyors állat. Leginkább falun fordul elő. Hívatlan vendég. Ha egy egeret látunk, sikitva menekülünk ebből a helyiségből, és szólunk valakinek, de addigra az egérnek hült helye. Az egér tápláléka a sajt, csoki, kenyér és az egérragasztó. Még a közmondásokba is bekerült, pl.: Amit ma megehetsz, ne halaszd holnapra. Amelyik egér cincog, az megtalálta az egérragasztót. Inkább ma egy sajt, mint holnap egy macska. Az egér nem sokáig él, mert küzdenie kell a macskával, az egérfogóval és az egérragasztóval. Amelyik egér ügyes, az elkerüli ezeket, és egy egész évig is él. Végül az életét a macska gyomrában fejezi be...

Licinger Krisztián, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Orom

A bátor kisegér

Ha az egér szóba jön, nekem két dolog jut eszembe. Az egyik a Tom és Jerry című rajzfilm, a másik egy mese az oroszánról és az egérről.

Nagyon szeretem nézni a tévében az egérről, macskáról és a kutyáról szóló rajzfilmeket. Jókat nevetünk azon, hogy a huncut és okos, bátor kisegér milyen ügyesen túljár a macska és a kutya eszén. Nem fél, bátor, jól gondolkodik. Irigylem, és én is igyekeztem hasonlítani a bátor kisegérhez! Nem is féltém kiskoromban semmitől! Emlékszem, harmadikos koromban le kellett írni, hogy mitől félünk. Én nem írtam semmit. A tanító néni nem adott egyest, mert látta rajtam, hogy nem hazudok. A gögös, dicsekvő, híreskedő, másokat lenéző emberekről nem jó a véleményem. Az oroszán is ilyen az állatmesében, ahol hálóba keveredik. Életét mégis egy gyenge, pici, de bátor kisegér menti meg.

Jómagam is a bátor kisegérhez vagyok hasonló. Nem hangoskodom, nem fitogtatom az erőmet, mégis, ha kell, bebizonyítom, hogy legény vagyok a gáton.

Ali Arszén, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kedves Pajtások!

Ismét a tanulás és az iskola kerül előtérbe. Smivel már csak kevés idő van a tanév végéig, fogadjátok meg **Bojtos Barbara** tanácsait!

A **rímfaragó adaiak** kedvenc tárgyukat örökítették meg. De vajon miért éppen a rajzóráról és tornaóráról készült a legtöbb vers? Ti biztosan tudjátok a választ.

Apró Ádám önmagának teszi fel a kérdést: *felőtt-e már. Akik felismerik gyerekes csínytevéseik következményét (Szalaji Natália, Serfőző Ádám, Lénárt Zsanett), jó úton haladnak a felnőtté válás felé.*

Az oromi és csantavéri hatodikosok már megismerkedtek a karcolat műfajával, s most a gyakorlatban is próbára teszik tudásukat, és csillogtatják szellemességüket.

Április 26-ig Csantavérről érkezett vastag boríték a Rügyfakadás postaládájába. **Fogalmazást, verset küldött** rovatunknak: Anitics Emese, Babić Ivet, Gregus Áron, Hajagos Dávid, István Dárió, Kőműves Kristóf (3 írás), Rác Rihárd, Rékli Lejla, Sinkovics Szabaszián (2 írás), Toldi Dávid és Vituska Viktória; **Híreket küldtek:** Babić Ivet, Bózsity Márk, Dukai Tamás, Farkas Rebeka, Fejes Anikó, Horák Emese, István Dárió, Rékli Lejla, Molnár Ákos, Vituska Áron és Zabos Réka; **10 nyolcadikos Domonkos István Via Itália c. regényéről írta le véleményét;** Rajzot küldött hírlevéllel Babić Ivet, illusztrációt pedig Szabó Alexandár.

Így nemcsak a Rügyfakadás, hanem a Gyöngyhalász és a Mizujs rovat is részesült a csantavéri küldeményből.

További írásaitokat várom és üdvözléteimet küldöm:

Tomán Mária

Tüvé tettem...

A tavaszi nap kicsalogatott az udvarra. Bementem a garázsba, hogy kihozzam a labdát, de hült helyét találtam.

– Zsófi! Te vitted e a labdámat? – kiáltottam.

– Nem! Segítsek megkeresni? – kérdezte a testvérem.

– Igen – mondtam.

– Előbb gyertek reggelizni! – szólt közbe anya.

Besietünk a házba. Evés után tévézünk. Hirtelen megszólalt a telefon. Az unokatesóm kérdezte, hogy elmegyünk-e hozzá labdázni. Egy baj volt, nem taláta a labdáját. Ekkor jutott eszembe, hogy én is a labdát kerestem. A tesómmal újraindult a kutatás, de hiába. Nem volt a házban, az udvaron, az autóban. Sehol nem találtam. Talán a mamámnál lehet. Gyorsan biciklire ültem, és a mamám felé

vettem az irányt. Ott is kerestem, kutattam, nyomoztam.

– Most már úgysem fogom megtalálni! – gondoltam magamban.

Már nagyon ideges és feszült voltam.

Elbúcsúztam a nagymamától, és hazafelé indultam.

– Hol voltál? – kérdezte apu.

– A mamámnál. A labdámat kerestem, de sehol nem találtam.

Apa körülnézett, és hirtelen felkiáltott:

– Hát akkor az micsoda a fa alatt?

Meglepődtem.

– Jé, én ott nem is kerestem. Köszí, hogy segítettél!

Ez a keresés jó lecke volt számomra, és megfogadtam, hogy máskor nem hagyom el a dolgaimat.

Lénárt Zsanett, 6. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Biciklitúrán

Ma azt gondoltam, hogy biciklitúrára indulok a pacseri határba, hogy növényeket gyűjtsék a herbáriumomba. Miután kértem a faluból, elég táruult a nagy síkság.

Mindenfelé szántóföldeket láttam. Kukoricával, búzával voltak bevetve. A tikkasztó melegben csak úgy izzott a levegő. A távolban parasztok kapáltak. Egy traktor piroslott a messzeségben. Még csak a zúgását sem lehetett hallani. Tökéletes csend volt, csak a kabócák megnyugtató zümmögése hallatszott. A poros úton haladva elértem a régi vasúti sínekhez. Az út egyik felén szétdobált szemét hevert rakásokban. A kupacok közt színes vadvirág tarkállott. Volt ott pipacs, szarkaláb, csicseriborsó... A szemétrakást elhagyva egy fácánkakasra lettem figyelmes. Színes farktollai csak úgy csillogtak a szikrázó napsütésben. Odébb egy nyúl ugrott ki a bokrok mögül, és elinalt, mint a villám. A semmiből hirtelen egy gomolyfelhő tűnt fel. Nem sok idő kellett, hogy beboruljon az ég. Villámok cikáztak mindenfelől.

Utamat hazafelé vettem, miközben nagy cseppekben esett az eső. Szerencsére összetalálkoztam a kapásokkal, akik fölvettek a traktorra, és hazavittek.

Csipak Dániel, 6. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

A DreamWorks animációs mozija remekre sikeredett
 – A film végső soron eljátszik
 – nem túl meglepő módon – a mítoszok rombolásának gondolatával, és elég időt hagy magának ahhoz, hogy végül megerősítse azt
 – A sztár ezúttal egy gonosz figura...

Eredeti cím: Megamind. Tom McGrath a rendező. A szövegkönyv Alan J. Schoolcraft és Brent Simons munkája. Zene: Hans Zimmer, Lorne Balfé. Eredeti hangok: Will Ferrell, Tina Fey, Brad Pitt, David Cross és még sokan mások.

Brad Pitt-től megkérdeztük: Miről is szól a furá című animációs alkotás, a Megaagy?

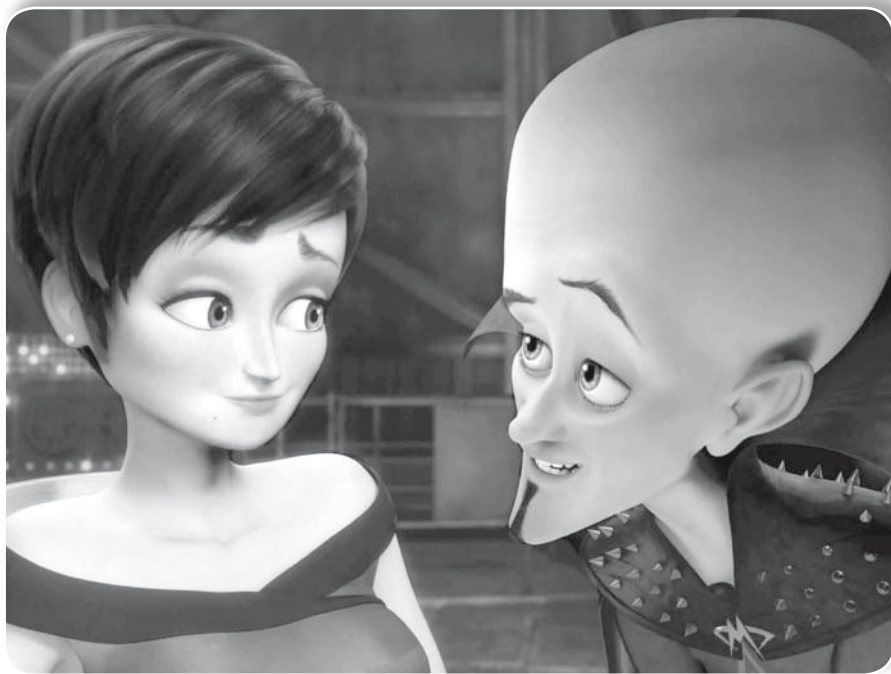
– Nem egy Robin Hood vagy egy James Bond szaladgál az erdőben és a nagyvilág városaiban. A főhős ezúttal egy nagyon veszedelmes fickó, egy gonosz manusz, aki első látásra Metro Cityt szeretné rabigába dönteni. Ám a rendező végig érezteti velünk, hogy egy kissé bolondos pasival van dolgunk, aki zsarnokságával palástolja együgyűségét. De mindig valami rosszban töri a fejét. Feltalálónak képzelet magát, „gonosz” találmányok egész sorával lepi meg a környezetét. Ördögi tervei között olyan találmányok szerepelnek, mint a tájfun sajt vagy a robotbirka. A néző már a történet elején megtudja, hogy azért nem olyan romlott ez a „tag”, nem a velejég romlott. Ő csak egy kívülálló, aki kiskorában mindig azon fáradozott, hogy valami jót tegyen az emberekkel, de mivel gyakran kudarcot vallott, mindenki elfordult tőle. Metro Man lett a sztár, mindenki őt bálványozta. Ez a Metro Man makulátlan superhős. Ő a város védőszentje: Superman és Elvis egy személyben. Megaagy a negatív ellenpólus. S aztán egy szép csaj ébreszti rá emberünket a szeretet mindent felülíró erejére...

– Azt olvastam valahol, hogy a Megaagy tulajdonképpen az Egyesült Államokról szól.

MENŐ FEJEK

Képzelt interjú

Megaagy

– Hát... hogy is mondjam... A Tom McGrath rendezte moziban hangsúlyt kap az is, hogy a közönség, vagyis egy város lakói tökelütött senkik, ők mindig birkaként állnak valaki mögé. Itt megmutatják a rombolást, meg az építést is. Azomban mielőtt elkezdenék nyomozni, hogy ki a republikánus és demokrata ebben az animációs filmben,

lassítsunk, mert végeredményben egy gyerekműről van szó. Ez a film kiválóan szórakoztat, nem akar „mélyre ásni”. Arra is tanít, hogy nincs csak jó és csak rossz. Ez a szemlélet már a mesékben sem érvényes. Minden ember lehet jó is, rossz is...

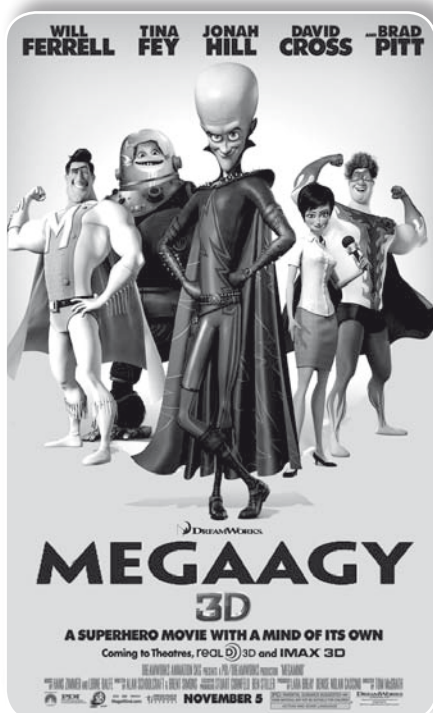
– Arról is olvastam, hogy elég bonyolult a képlet.

– Azért vannak a szülők, hogy ezeket a képleteket megfejtsék és megmagyarázzák a gyerekeknek, hogy miről is van szó tulajdonképpen.

– Téged mi ragadott meg a filmben?

– Van ebben a moziban néhány valóban remek ötlet. Hanz Zimmer muzsikája mellett több népszerű rockhymusz csendül fel, vannak utalások régebbi filmekre, Marlon Brando Szupermesketéjére, egy-egy alapwestern is eszünkbe juthat. Nem úsztuk meg az össznépi táncot sem. A stúdiótól mindenki elvárta, hogy magas színvonalon teljesítsen. Megnyerő a rendező iróniája, és ahogyan öntudatossággal viszonyul a klasszikus történetemához. Értett ahhoz, hogy alaposan megkeverje a paklit. Az pedig ne zavarjon, hogy a film számtalan hasonlóságot mutat a nemrég bemutatott Gru című animációs alkotással. A Megaagyban több a geg, a szellemes dialógus...

B. Z.

Hogy hívják?

- Hogy hívják a mexikói rigót?
- Rodrigó!
- Hogy hívják a német jegesmácit?
- Dermedve.
- Hogy hívják a német ejtőernyőst?
- Zu Hans.
- Hogy hívják a hülye japánt?
- Iku Nuku.

Tolvaj

- Tolvajnak nevezzük azt, aki elveszi a más tulajdonát – magyarázza a tanító.
- Móricka, te nem figyelsz!
- De figyelek, tanító úr!
- Úgy?! Akkor mondd meg, ha kisedek a zsebedből száz forintot, mi vagyok én?
- Varázsló, tanító úr!

Egerek

- Két kiséger fogócskázik a hűtőszekrényben.
- Megszólal az egyik.
- Vigyázz! Rád esik a margarin!!!
- RÁMA MARGARIN?

Varázsló

- Hogy tanítja a varázsló a pókot úszni?
- ???
- Hókusz pók ússz!

Abszolút viccek

- Ki az abszolút magas?
- Akinek a hideg csak úgy tud végigfutni a hátán, hogy közben megáll pihenni.
- Mi az abszolút butaság?
- Amikor a hajóskapitány leszól a fűtőnek, görbe fát tégy a tűzre, mert fordulunk. Mire a fűtő visszakérdez, hogy jobbra vagy balra?
- Ki az abszolút sovány?
- Aki magában beszél és kihallatszik.
- Mi az abszolút felesleges kérdés?
- Az aludttejtől megkérdezni, mit álmodott.
- Ki az abszolút feledékeny?
- Aki elfelejt felejtteni.

- Mikor van abszolút szárazság?
- Amikor a fák szaladnak a kutyák után.
- Ki az abszolút szórakozott?
- Aki az almát vakarja, és a fejét hámozza.

Tömeg

- Két porszem száll a sivatag felett:
- Leszálljunk?
- Ilyen tömegbe?!

Öreg bácsika

- Életbiztosítást szeretne kötni egy nagyon idős bácsika.
- Az ügyfélszolgálatos hölgy zavartan kérdi:
- Hm, bácsika a maga korában? Mégis hány éves?
- Százkettő.
- Tudja mit, jöjjön vissza egy hónap múlva.
- Nem lehet, akkor lesz a bátyám születésnapja.
- A bátyja születésnapja? Mennyi idős?
- Száztizennyolc éves.
- Akkor jöjjön vissza fél év múlva.
- No, akkor végképp nem tudok, mert akkor lesz az apám esküvője.
- Az apja esküvője? Hány éves az apja?
- Százharminckilenc.
- És megnősül az ő korában?
- Ő nem akar, a szülei erőltetik...

Agresszív kismalac I.

- Az agresszív kismalac odamegy a vasúti jegypénztárhoz és gonosz hangon így szól:
- Egy retúrt kérek!
- És hova?
- Hova, hova, hát ide vissza!!!

- A tanító néni azt mondta, hogy bővítenem kell a szókinccsemet.
Mi az, hogy szókinccs?

- Anya, kinevetnek a suliban, mert kicsi az orrom...

Agresszív kismalac II.

Az agresszív kismalac sétál az erdőben, mígnem egyszer csak belepottyan egy jókora gödörbe. Arra jár a nyuszi, és mondja a bajba jutott malackának:

– Ugyan nagyon gonosz vagy, és még soha semmi jót nem tettél másoknak, de lásd, kivel van dolgod, segíteni fogok neked, csak várj egy kicsit, amíg hívok valakit, mert egyedül nem tudlak kihúzni.

Mire az agresszív kismalac:

– Nem várok!!!

Összefüggés

– Mi az összefüggés a tér, az idő és a tömeg között?

– Ha jó az idő, a tömeg lemegy a térre.

Horgászó rendőrök

Két rendőr horgászik.

Megszólal az egyik.

– Mennyi az idő?

– Hát még a szúnyog.

Ég a lakás

– Halló, itt a tűzoltóság.

– Kérem jöjjenek gyorsan, ég a lakásom!

– Na és hogyan jutunk ki magához?

– Hát a múltkor még volt az a nagy piros autójuk.

Sakk

– Miért fényesíti ki a rendőr a sakkfiguráit?

– ???

– Hogy nehogy matt legyen...

Beszorult

– Halló, ez a 2-222-222-es szám?

– Igen, miben segíthetek?

– Kérem hívja fel a mentőket, mert beszorult az ujjam....

Láma szeme

Milyen színű a láma szeme?

– ?!?

– Lám a szeme, lám a szeme sötékék...

Betörő

Egy nő telefonál a rendőröknek:

– Halló, rendőrség? Jöjjenek ki azonnal, egy betörő van a házamban!

– Hogy hívják?

– Nem tudom, azt nem kérdeztem tőle.

Keleti

Bemegy egy keleti egyetemista a McDonald'sba és a következőt kéri:

– Haba havaresgama raba Coca-Cola.

Megszólal a pultos:

– Elnézést, egy jéghideg MIT kér?

Gumibot

Pistike talál egy gumibotot az utcán. Szétnéz, látja, hogy a sarkon posztol egy rendőr, odamegy hát hozzá.

– Csókolom! Ez nem a bácsi gumibotja?

– Nem kisfiam. Én az enyémet elvesztettem.

Gyerekszáj

Két kisgyerek beszélget:

– Ti szoktatok otthon evés előtt imádkozni?

– Nem, az én anyukám elég jól főz.

Szönyeg

Egy arab szőnyeget porol az ablakban. Meglátja egy járókelő, felszól:

– Mi van Ali, nem akar indulni?

Kérdés-felelet

– Miért úszik a hal a vízben?

– Mert nem ér le a lába.

– Miért van a harkálnak csőre?

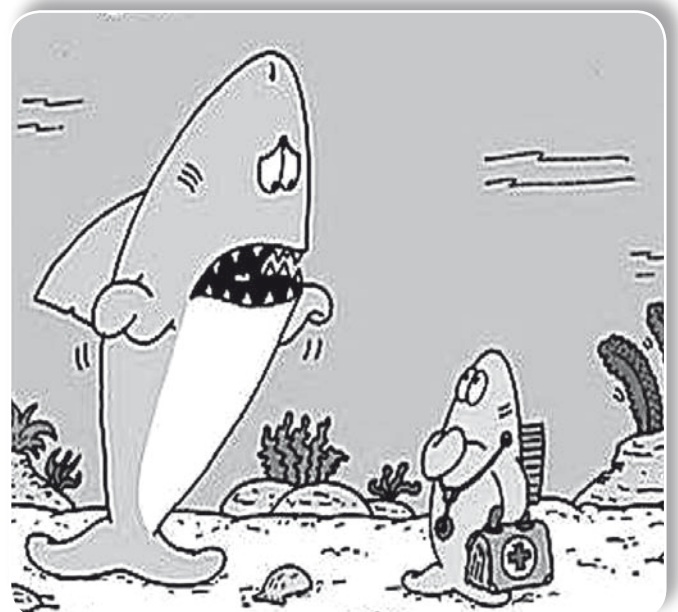
– Hogy be ne verje a fejét a fába.

– Min veszekszik két csiga?

– Kinél legyen a házibuli.

– Ez rejtély, fiam. Minden télen ilyen szobrokat építenek, biztosan valami kulturális jelentősége van...

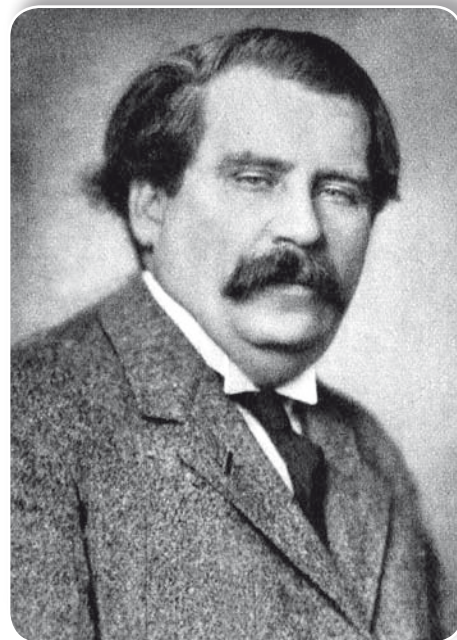
– Nagyon szégyellem magam, doki. Elájulok a vér láttán... Tudna segíteni rajtam?

Móricz Zsigmond

Tündérkert

(Részlet)

– Csak ezt az egy szokását irigylem az török kontyoséknak – mondta a fejedelem, s tarkóját törölgette, mert a verejték a szélben ráhült a bőrire.

– A hárem? – mondta nevetve Bold, s a fejedelemmel a hintószánokat, az asszonyokat nézte.

– Az ember nem únhhatja meg az oldalbordát... – szólt a fejedelem. – S nemcsak, de még a hölgyét is el nem csaphatja, mikor kedve szottyanyik...

– Ez nem jól van – mondta Kornis Boldizsár –, hogy nincs rá törvény az erdélyi hármás nemzet statutumaiban.

Nagyot nevettek, s ki-ki azt gondolta, amit akart.

– Ezek a törvények csak arra jók, az ember életét elkeseríteni. Törvényben vagynak Erdélyben a magyarok s székelyek s szászok s örmények, cigányok, zsidók, olájok s kálomisták s pápisták s bestye háromságvallók s mindenfélék: de lélekadta, e mind csak a kanját váltogatja széjjel: a nyóstitnye közt nincs különbség téve...

Az urak hangosan kacagtak, s a fejedelem, aki a pompás tavasziasra enyhült napsütésben úgy ringatta, himbálta magát a nyeregben, mint egy mesebeli királyfi, tréfás őszinteséggel szólt: – Én nem látok különbözőzést asszonyokba, lányokba... én testvér, nem nézem, török-e vagy zsidó, szász-e vagy oláj, feleség vagy szerető, mind egyformán szeretem, csak asszonyruhás legyen... Vagy hát van különbség a kálvinista s pápista asszony közt?

Az urak mindketten házasesemberek voltak, s pláne Kendy István csak két hete hozta haza a feleségét Szerencsről, s a szeme féltő gonddal villant oda a sárgára festett szánra, melyben felesége ült. Szemébe csillant a Csapy Zsuzsinika aranyhajának egy bodra, s megmelegedett a szíve. Mennyire méltó volna az erdélyi fejedelemasszony rangjára!... Keserűen hallgatta az urak vígságát, még nem ismerte a fejedelem feleségét, aki elé mentek, de nyugodt volt felőle, hogy az ő felesége különb asszony és fejedelmibb teremtés.

Kornis Boldizsár azonban szokott nyers módon, kidagasztva tokáját, mint egy pulykakakas, így csördült...

– Van...

– S mi? – kérdezte a fejedelem felütődve.

– Hát... a kálomista asszonynak mindnek szennyese a füle...

A fejedelem furcsán nézett a Kornis Boldizsár szemébe:

– Na ezt mindjárt meg fogjuk vizitálni – mondta –, esküszöm kegyelmednek Bold uram, hogy mire Lónára beérünk minden asszonynak belenézek a fülébe...

Kirúgatta lovát, aztán még visszaszólt:

– S tudja mit kegyelmed: akinek legszebb lesz a fülecskéje: annak az ura kapja meg a Katus nevű rézagyút...

Kendy István még jobban elkomorodott: ezt az agyút ő kérte volt a fejedelemtől pénzverési joggal, hogy belőle újrapihthesse Szamosújvárt, amelynek kapitánya volt.

Izzó szemmel nézett a fejedelem után, aki már a legközelebbi hintónál udvarolt, s ki tudja, mit sugdos az asszonyok fülébe, de azok nagyon nevetnek, s csillogó szemmel rázzák a fejüket...

A két főúr fejcsóválva s mogorva nevetéssel kísérte szemmel a fejedelmet furcsa vizitjén, csak akkor ijedtek meg, mikor egyszerre csak egészen elöl, a második hintónál volt s tovább maradt, mint a többinél... Abban a hintóban Kornis Boldizsárné s Kendy Istvánné ültek, s szemben velük két suhanclány: né csak né, a fejedelem ottragadt, mint lépen a rigó, a két asszonynál...

Kendy István nehéz szívvel gondolt felesége szőke szépségire: Úristen, vajon nem ennek a martalóc fejedelemlenek házasodott-e?

Az aranyveretű csákányát hirtelen marékra kapta. Gondolatban odaszánta a fejedelem fejébe...

Ellenben Kamuthy Farkas vágtatott elő:

– Mit vizitál a fejedelem az asszonyoknál?... Az én kis feleségemnél meg se állt... De fáj az nekem...

Már itt voltak Szász-Lónán.

A fejedelemasszony az első emeleti üvegablakban állott, onnan nézte a menet bevonulását.

Szívszorulva várta s mikor feltűnt a kanyarodónál a lovascsapat, s mikor a fejedelmet megpillantotta, könny gyűlt a szemébe, amittől mindjárt nem látott semmit.

Unokanővére, Sára, Bebekné, aki elkísérte ide, hozzáfutott s átölelte. Megérezte, hogy itt a várt, tragikus pillanat. A két unokanővér egymásra borulva nézte a ragyogó lovasok elődobogását.

A bandérium a kastély előtt állott fel, úgy eresztették elő a hintósort, amely felvonult, s

az ezernyi lovas a tágas udvaron rendeződött el.

– Éppen így álltak föl! – mondta a fejedelemasszony mögött mézédés hangján az agg Kamuthy Ádámné, a kastély úriasszonya, s a fejedelemné megremegett –, éppenségesen így volt akkor is, mikor a Zsigmond fejedelem menyasszonya érkezett... A jó angyali osztrák főhercegnő, ő istenem, istenem.

Főúri asszonyok állottak a háttérben, akik lábujjhegyen ágaskodva igyekeztek valamit ellopni a gyönyörű látványból. Mind ebbe az egy ablakba gyűltek, mert a többi ablakon nem volt üvegtábla, csak lantornahólyag, s azon nem lehet átlátni; ahhoz pedig erős hidedeg van, hogy kinyissák az ablakokat.

Báthory Zsigmond feleségének említése a fejedelemasszony szívét mint valami balsejtellem érintette... Egész Erdély tudta s sajnálta a „szűz fejedelemasszony” sorsát... Még él valahol Grácban, s apáca lett, de itt maradt az emléke az erdélyiek szívében a boldogtalannak, aki szerelemrokkant s különben ifjú férje mellett csak éppen a dísz és pompát nyerte el, de pártját el nem veszíthette. A kővári bércet még ma is visszhangozzák a sóhajtásokat s a szomorú virgína-muzsikát, amellyel gyászos fejedelem-asszonyságát enyhítette szegény...

De a háziasszony a fényre emlékezett s a büszkeségre, hogy a kicsiny Erdély a Habsburgok közül nyerte asszonyát. Odáig csak vajdák voltak az eldélyi urak, akkor nyerték a császártól, a pápától s a spanyol háztól az Illustrissime Princeps titlust: felséges Fejedelem! Nem engedhette Rudolf császár, hogy az unokahúga valami barbár vajdáné legyen a világ sötét végén: megméltóságosította Erdélyt...

Szemüket nagyra nyitották, hogy a ritka ünnepséget feledhetetlenül magukba vegyék. Karéjba állott fel a kastély feljáró tornáca előtt a közlovasok csapata: az urak díszlovakon, amelyek közt a főbkeknek zöldre, sárgára volt festve a sörénye, s kócsag- és struccotlakkal volt díszítve, mint a rajta ülő levente forgója,

Kedves Olvasó Tanulók!

Móricz Zsigmond Erdély-trilógiájának első részéből, a *Tündérkertből* (1921) olvashattok egy részletet mai rovatunkban. Az előző és a mai Gyöngyhalász jellegéből következnek: e hónapj témánk Erdély mint irodalmi tér, azaz Erdély-regényeket olvasunk. A fejedelmek kora történelmi narratívát (elbeszélés-módot) jelent a magyar irodalomban. Báthory Gábor (1589–1613), az utolsó Báthory – nem épp dicsőséges uralkodásának – fejedelemségének ideje több regény témáját alkotja; de az itt közölt regényrészletben is több utalás történik egy másik fejedelem, Báthory Zsigmond uralkodásának idejére, amiről ugyancsak több regény (Jósika Miklós, Kemény Zsigmond regénye) szól. A *Tündérkert* nem véletlenül reflektál Báthory Gábor személye kapcsán Báthory Zsigmondra: mindkettő nagyon ellentmondásos, következetlen uralkodó volt, emellett kicsapongó, hűtlen férj. A fejedelemszony meglátja elődje, a szépséges *Christierna hercegnő tragikus házassága* történetében saját beteljesülő sorsának és boldogtalanságának képét.

Kellemes olvasást! Éléményszerű kutatást! Nézzetek utána a történelem idézett korszakának!

Levelet is hozott nemrégiben töletek a posta. A kupuszinai (bácskertes) hetedikesek megfejtették (közülük: Ujlakos Stefánia) azt a nem épp nehéz kérdést, hogy melyik az a kultuszversünk, amelyben „Kárpát szent bércéről”, „Kún-ság mezei”-ről, „Tiszának, Dunának” habjairól és „Tokaj szőlővesszei”-ről hallunk, találunk jelentésszerű utalást. Ez természetesen a *Hymnus*. A kupuszinai diákok (Szőke Kovács Ámor, Silling István, Lovász Loretta, Marásek Edina, Tallósi Edit) emellett Duna- és Tisza-verseket gyűjtöttek: természetesen találtak rá emblematikus Petőfi-versekre, mint *A Tisza* vagy *Az alföld, illetve a Szülőföldemen*. Meg találtak egy – nem épp kultuszversnek tekinthető – tarkabarka, csingilingi Tisza-verset is, Kulinyi Ernő tollából. Szőke Kovács Ámor a legszebb részleteket idézi *Az alföldből*.

Ujlakos Stefánia és Szőke Kovács Ámor könyvjutalomban részesül!

Bence Erika

szeszélyes csoportokban imbolyogtak, mint a nyári szélben a kerti virágok.

– Nézze mán, milyen remekek! – mondta Sára, s mint mindig, magázva becézte hűgát, aki nála nagyobb is, szebb is, rangosabb is volt, de aki mégis önzetlen, szinte gyermeki odaadással csüggött a kevéssel idősebb, boldog asszony néjén. – Ugyan ne legyen mán ilyen komoly, tapsoljon egy kicsit, nézze milyen szépek!

De a fejedelemszony nem szólt, csak nézett.

– Mondja mán, hogy mit néz olyan igen.

A fejedelemszony csak az urát nézte... ott az ő embere, az édes jó emberkéje... óh, a fejedelem... Könnyei úgy peregtek, mint a gyöngy, ha lefűződik a selyemfonálról... Borzasztó volt ez az év, amit eltöltött... Erdély kapuján, Szilágysomlyón kellett veszegelnie, mintegy kővárba falazva, s egész éven át sem levelet, sem hírt, sem követet... alig... óh, alig kapva bármit is... Csak a szörnyű üzenetek, hogy: még nem lehet s még nem lehet: most lesz az országgyűlés, most a székely zendülés, most a szász bajok, oláh háború... s a pletykák, hogy: ez mind nem úgy... csak farsang s mind csak farsang... mint a francúz király híres udvarában...

– Szójjon mán kedves, tán megkukult a boldogságtól – tréfálta Bebekné.

– Hhh – nyöszörgött kedvesen a fejedelemszony –, s nem néz fel...

Bebekné megijedt.

– Ugyan hogy is nézne! Még mit kíván – zsörtölt rá kedves zörejjel –, nem látta, mennyi baj van a lóval. S meg hová nézzen. Legalább nyissa ki s lobogtassa meg a kendőjét, majd felnéz akkor. Ugyan melyik ablakra nézne.

A fejedelemszony fájdalmas gyötrődéssel nézett:

– Megérzi, aki szeret – mondta magában, s visszatartotta Bebekné, hogy feltűnést ne tegyen az ablakban.

Homlokát kezére hajtotta, s az ablak belső oszlopához támaszkodott:

Milyen jó volt, mikor még nem volt fejedelem, csak egy szerelmes fiatal fiú... Már két esztendeje... egy édes árva fiú volt, egy édes, szíves, figyelmes, jó angyali lélek... Hogy tudott kedvében járni, hetven mérőföldet lovagolni egy szál rózsáért... hogy mindene volt és mindenkije... Igaz: kényes volt, gőgös volt, nagyon tudta, hogy ki ő: hogy a Báthoryak utolsója, az ország leggazdagabb ura; meg merte mondani, ki tudta mondani őelőtte: hogy „Magyarország harmadrésze az övé...” De az akkor más volt: nem sértő volt, nevetetően boldog dicsekedés... mert amellet jó volt, s áldott, s úgy lehetett bízni rá... S ő is... ő is volt valaki: nem hitte volna, hogy valaha így...

Kis kendőjével törülgette arcát, a lányok, akik székeken állva lestek ki a feje fölött, azt hitték, a boldogságtól sír...

Milyen büszke volt az ő jó mostohája, mostoha létire, a kedves; nem adta oly könnyen, s meg is mondta: „ne gondolják, hogy oly hirtelen s postán adom a Palotsay-lányt! nem ahhoz való, hogy csak jöjjenek s gyorsan elvigyék...” Ő, bár ne adta volna, bár egyáltalán ne adta volna oda; most... Talán ezt a hosszú várakozást fizette vissza a hosszú várakoztatással... Ő, asszonyi sors, innen nézni az ablakból, hogy ficáncol lent a paripája, hogy csillámlik, mint a napban az aranyforgó madár, ez a gyönyörű fejedelem... És nem néz fel, nem vonzza a szíve, hogy idetekintszen az ablakra fel...

KOMPUTER

Nikon D5100

Igazi tavaszi idő, napsütés, madáracsicsergés, virágzó fák. Tavasz van, de holnap nyakunkon a nyár, és ez az az évszak, amikor boldogboldogtalan (és főleg az, akinek lapul némi pénzmag a zsebében!) fényképezőgépet vásárol, hiszen egy-két hónap múlva itt a nyaralás! Ebből az alaklomból mutatunk be egy olyan (ittthon is kapható és jó szervizzel is rendelkező) modeltet, amelyet a saját táskánkban is szívesen látnánk.

Az új, D5100 nevet viselő Nikon a népszerű D5000 utódja, mely több szolgáltatását nagyobb testvérüktől, a D7000-től kapta. Szenzorában, videofelvételi képességében és hátsó kijelzőjében is megújult a gép, de nézzünk csak át mindent sorjában!

A fényképezőgép a mára igen csak sokszínű Nikon DSLR (digitális tükörreflexes, cserélhető lencsés gép) kínálat belépő szintjének „nagyobb” modellje. A 2009 áprilisában bejelentett D5000-et váltja, hogy megfelelő alternatívát nyújtson az olcsóbb D3100, és a fejlettebb D7000 között.

Az egyik legfontosabb újdonság a szenzor, mely a jelenlegi DSLR tendenciához igazodva 16,9, képkalkotásra pedig 16,2 megapixelt használ. A legnagyobb választható képméret így a nagy modellel megegyező, 4928x3264 pixel, mely mellett további két méret választható, háromféle tömörítéssel.

Gyártója szerint a D7000-es modell érzékelője került az új gépbe, ami az adatait nézve elég nyilvánvalónak tűnik. Maradt az APS-C méret 23,6x15,6 mm-rel, és ennek megfelelően 1,5x-ös gyújtótávolság szorzóval.

Képfeldolgozó rendszer: szintén a D7000-ből átkerült elem. Az előd EXPEED rendszere helyett itt a továbbfejlesztett EXPEED 2 dolgozik.

Érzékenység: az új érzékelő és feldolgozóprocesszor új, szélesebb érzékenységi tartományt is jelent. ISO200 és 3200 helyett, ISO100-tól 3600-ig állítható, akár 1/3 lépésenként, e fölött pedig megkapjuk a Hi1 (ISO12800) és Hi2 (ISO 25600) kiterjesztett beállítást is.

Élességállítás: maradt az elődben is használt Multi-CAM 1000, fázisérzékelésen alapuló, 11 pontos rendszer, mely hasonlóan gyors, mint a korábbi. Egy fontos változás mégis van, ugyanis a videofelvétel bevezetése óta komoly probléma az ilyenkor használható kontraszt alapú AF-rendszer lassúsága. Ezen sikerült pozitív irányban

javítani a Nikonnak, és érzetre sokkal gyorsabb élességállítást kapunk mozgóképfelvétel alatt is.

Egyébként meghagyták a korábbi AF módokat, így most is választhatunk arcprioritásos, széles vagy normál AF mezőt használó, illetve 3D témakövető módot. Az utóbbi videózásnál is bekapcsolható.

Videofelvétel: az előd 720 soros HD felbontásán túllépve itt Full HD felbontás is választható, 1920x1080 képponttal. A fényképezőgép MOV kiterjesztésű (H.264/MPEG-4) mozikat készít, kétféle tömörítéssel, 30, 25 és 24 képkocka/mp frissítéssel. Ezenkívül választhatunk 720 soros és 640x424 képpontos felbontásokat is, ugyanezekkel a jellemzőkkel. Az előd QVGA felbontását kivették a választhatók közül. A videók most is csak élőképmódban indíthatók, de az új felvételi gombnak köszönhetően sokkal egyszerűbben, mint korábban.

A hangfelvétel maradt mono, de a D5100 oldalán sztereó mikrofon bement is található. A Nikon a gépet egy időben hozza ki a 180 dolláros ME-1 külső mikrofonjatt.

Úgy tűnik a Retouch menüben korábban kiválasztható Stop Motion videó szolgáltatást is elfelejthetjük. Helyette videovágást kapunk, tetszőleges kezdő- vagy végpontkijelöléssel, illetve állóképméntéssel.

Sorozatfelvétel: úgy tűnik, maradt a korábbi, vagyis 4 kép/mp. A készíthető felvételek számáról még nincs pontos információ, de a mintagéppel kb. 30 JPEG és 13 RAW képet sikerült sorozatban felvenni egy Class10 sorozatú SDHC kártyára. A sorozat ezután is folytatódott, de lassúbb sebességgel.

LCD: a D5000 még 2,7"-os kijelzőt használt 230 ezer képponttal, mely lefelé kihajtható volt. A D5100 ezzel szemben 3"-os LCD-t kapott, 921 ezer képponttal, kiváló képrészletességgel, színekkel, kontraszttal és betekintési szöggel. Az új kijelző oldalra, vízszintesen nyílik, ami nagyobb

szabadságot jelent. Kényelmesebb használatot tesz lehetővé nagyobb állványtálpakon is, ahol a lefelé nyíló monitor körülményes volt.

Külső: több apró külső változás is megfigyelhető az új modellen. Először is a magassága, amely láthatóan kisebb lett. Az elődben főként a lefelé nyíló monitor miatt volt szükség a váz megemelésére, itt viszont ez nem fontos. Az oldalra nyíló monitor miatt viszont a korábban bal oldalon lévő gombsort kellett eltávolítani, és szétszórni a váz különböző részeire. Ettől függetlenül az ott megismert összes kezelőszervet megtaláljuk a D5100-on. Sőt, néhány újat is, mint például a módválasztó tárcsa alá került LV (Live View – élőkép) kart. Kellően nagy és kényelmes ahhoz, hogy könnyen elérjük. A másik, használatot könnyítő megoldás a már említett videogomb, melyet az exponáló mellé helyeztek. A mozgóképfelvétel csak ezzel indítható és állítható le.

Memóriakártya: maradt a korábbi modellekben is használt SD foglalata a markolat oldalán, annyi újjáttal, hogy SD és SDHC memóriakártyák mellett már SDXC-t is használhatunk.

A Nikon D5100 április közepén jelent meg. A váz bevezető ára kb. 800 dollár, az AF-S DX Zoom-NIKKOR 18-55mm F3,5-5,6G ED VR alapobjektívvel pedig kb. 900 dollárba kerül.

HOROSZKÓP

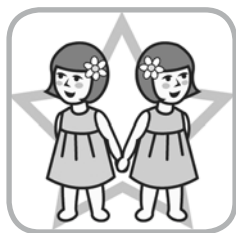
KOS

Vitába keveredhetsz egy olyan személlyel, aki nemcsak tapasztaltabb nálad, hanem érettebben tudja kezelni a konfliktusokat, és ez téged rettentően idegesít. Most inkább maradj csöndben, és legközelebb számolj el tízig, mielőtt pattogni kezdenél!

BIKA

Kétségbe vagy esve, mert nem egészen úgy alakulnak a dolgok, ahogy tervezted, s így borul minden elképzelésed. Ne aggódj, még nincs késő változtatni, egy átgondolt, merész húzással jobban is járhatsz. Vizsgáld felül a céljaidat, nem biztos, hogy az tesz majd boldoggá, amire most vágysz!

IKREK

Álmodozó hangulatban futsz neki ennek a hétnek, de ebből az állapotból felébredsz valaki, akinek a tekintetétől és mosolyától nem fogsz tudni szabadulni – még álmaidban sem. Közös kiruccanást szervezel a barátaiddal, sőt új kapcsolatokra is szert teszel.

RÁK

Most ne hajtsd túl magad, pihenj és élvezd, hogy tavasz van, sétálj, sportolj, elmélkedj sokat, most komoly változásnak nézel elébe, úgyhogy szükséged van ezekre. A feladataidat se hanyagold el, ám csak akkor vágd nagyobb fába a fejszedet, ha kellően kipihented magad!

OROSZLÁN

Az önértékelésed a béka feneké alá kerülhet valaki olyan miatt, aki igen fontos neked – ezt lehet, hogy még ő sem tudja. Enélkül ne várd, hogy előzékeny legyen veled, beszélgetsetek, és mondd el neki, mit érzel! A családtagjaiddal légy kedvesebb, mostanában egyre több a fellegzős megjegyzésed feléjük.

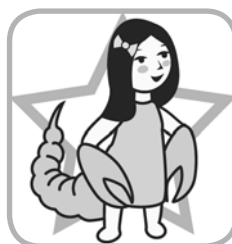
SZŰZ

Szerencsére sikerül tisztáznod egy nézeteltérést egy barátoddal vagy családtagoddal, ennek köszönhetően sokkal könnyebb lesz az életed. Legközelebb érdemes azonnal elmondani, mi bánt, még ha nehezedre esik is. Könnyen elronthatod a gyomrod, próbáld meg kímélőbb ételeket fogyasztani.

MÉRLEG

Egy ismerősöd segít érvényesülni egy olyan területen, ami az életedben fontos szerepet játszik. Bátran kérd a segítségét máskor is, mert ez neki nem jelent semmilyen nehézséget, számodra viszont óriási lehetőség. Próbáld meg egy kicsit lazítani, az utóbbi időben nagyon túlhajszoltad magad.

SKORPIÓ

Sikerül összeszedned magad egy kicsit, így újult erővel vágsz neki a mindennapoknak. Eleinte meg se kottyansz semmi, hajtasz, mint az állat, de figyelj oda, és szánj időt a regenerálódásra is, különben hamar elillan az energiátöbblet. Egy kellemes feladatot ígérnek a csillagok!

NYILAS

Lyukat beszélsz mindenki hasába, nagyon meggyőző leszel ezen a héten, pozitív kisugárzásodnak köszönhetően még azokat is kenyérré kened, akik nem szívelnek. Ez főleg a tanulmányaid területén jelent most előnyt.

BAK

Összevesztetek egy ismerősöddel és úgy tűnik, ez a kapcsolat menthetetlen, egyikőtökben sem lesz annyi elszántság, hogy békülést kezdeményezzen. Talán egyszer még összehoz titeket a sors, de egy darabig külön utakon jártok majd. Összeismerkedhetsz valakivel, aki iránt erős vonzalmat érzel.

VÍZÖNTŐ

Szeretnéd, ha annyi pénzed lenne, mint Y-nak, olyan tökéletes alakot szeretnél, mint amilyen X-nek van, hé, próbáld meg hálát adni azért, amid van! Ha kell, írd le papírra az előnyeidet, és nézgesd naponta, ez biztosan elindít egy pozitívabb szemléletmódot!

HALAK

Értékes ajándékot kapsz az alakítól. Ne hálálkodj sokat, nagyon is megérdemelted! Rengeteg dolgod van, de egyáltalán nem bánod, magas hőfokon pörögsz. Nem ártana azonban egy kicsit lazítanod, a jövőben még vissza fog ütni, ha így túlhajtod magad. Ügyelj jobban az egészségedre!

Győzd le a lámpalázat!

Kihív a tanár felelni, és neked a torkodban dobog a szíved, izzad a tenyered, remeg a térded. Dolgozik benned az adrenalin, nem hagy nyugodni a gondolat, hogy sikerül-e átlépned az akadályt, és hirtelen még azt is elfelejted, amit tudsz. Vagy tehetőséges vagy valamiben, versenyre készülsz, előadásra. De úgy érzed, sosem nyerhetsz, mert nem vagy elég jó és felkészült. Lámpalázas vagy.

Először is hadd vigasztaljunk meg: ez nem egyedülálló jelenség, és nem is olyan ártalmas, mint gondolnád. Másodszer pedig: a lámpalázat nem lehet kinőni, végigkíséri az ember életét. De íme néhány tipp, amivel legyűrheted a félelmeidet.

Teher alatt nő a pálma

Nehogy azt hidd, hogy a színészek, akik szinte mindennap a színpadon állnak, csupán rutinból nyomják, és a kisujjukból rázák, amit a közönség látni akar. Bizony ők is izgulnak előadás előtt, viszont ez nem veti vissza, hanem gyakran segíti őket. Teher alatt nő a pálma, hallhatod mindenfelől. Vagyis gyakran minél nagyobb a kihívás, annál jobb teljesítményt tud az ember nyújtani.

ni. Így van ez az iskolában is. A legmegnyugtatóbb gondolat talán az, hogy micsoda sikerélményben leszel, ha eredményesen túléled azt a negyed órát, amit a tanárral szemben töltesz el.

Légy magabiztos!

Nem árt, ha óra előtt elismétled magadban, hogy jó vagy. Amíg a tanár a naplót lapozgatja, keresve az áldozatot, mindenki azt ismételteti magában: csak ne nálam adjon meg a szeme! De sokkal szerencsésebb, ha ezt mondogatod: ha kihív, menni fog; jó vagyok; mindent tudok. Sokkal könnyebb úgy nekimenni egy feladatnak, hogy közben elhiszed magadról: képes vagy megcsinálni.

Biztató szavak

Persze az is fontos, hogy ne csak te higgy magadban. Gyűjts magad köré olyan embereket, akik szintén bíznak a képességeidben! Kérd meg a barátaidat, szüleidet, ismerőseidet, hogy biztassanak. Néhány bátorító szó, és biztos lehetsz a sikerben.

Relaxálj!

Az izgulásban kimerülsz, érdemes tehát elébe menni. Sokat aludni a megmérettetés

előtt, felelés előtt relaxálni. Néha néhány mély lélegzet is megteszi. De a legjobb, ha keresel egy csendes sarkot, leülsz, behunyod a szemed, és néhány percre kizárod a külvilágot.

Utazz el gondolatban valahová, ahol remek az idő, vidám a társaság, nyugalom vesz körül, süt a nap. Hallgasd a kedvenc zenédet, ami megnyugtató! Tereld el a gondolataidat, beszélj a barátaiddal!

Készülj fel!

Természetesen ezek a tippek akkor működnek igazán hatásosan, ha valóban felkészültél az előtted lévő feladatra. Lehetőleg tanulás nélkül ne indulj el az iskolába! A versenyzéshez elhivatottság kell, ahhoz pedig, hogy te legyél a legjobb: gyakorolni, minél többet gyakorolni! Ha biztos vagy a tudásodban, úgy érzed, mindent megtettél a siker érdekében, a lámpaláz már csak pisálkozó fényecske kell, hogy legyen.

A legdivatosabb rövid frizurák

Már unod a hosszú hajad, s kipróbálnál valamilyen merészebb, rövid frizurát? Már régóta rövid a hajad, de szeretnél megújulni egy trendi fazonnal? Most megismerheted a tavaszi trendeket!

Kobold-haj

A Pixie-haj azoknak való, akik be merik vállalni az igazán rövid hajad. Előnyös azoknak, akiknek a fejformájuk ovális vagy téglalap alakú, az arcuk pedig lágyabb vonású, nincs szükségük arra, hogy arcukba omló tincsekkel tompítsák a markáns vonalakat.

Bobfrizura

A régi elit körökben volt nagy sikk a bobfrizura. Ma már egy ügyes vágással bárkinek lehet ilyen: elől oválissá varázsolják az arcot hosszabb tincsekkel, hátul azonban egészen rövidre nyírják, amely megemeli, dúsabbá teszi a hajad.

Bob vasalva

Ha a bobfrizurát kivasalod, kicsit hosszabbnak hat, könnyen lehet, hogy még a válladig is leér. Fontos, hogy a frufu ebben az esetben

csak kicsit legyen rövidebb, mint a hajad hossza. Modern és vonzó leszel, de vigyázz, ha nagyon markánsak az arcvonásaid, inkább ne ezt válaszd, mert még inkább megkeményíti őket.

Rövid, borzas haj

Akiknek szögletes az arcformájuk, soványíthatják rövid frizurával. Az ilyen fejformán jól állnak a rövid, tüskés tincsek, ráadásul néhány perc alatt el is készíthető a frizura, csak némi zselére és összeborzolásra van szükség.

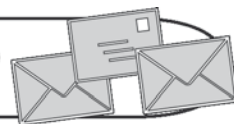
Vagány á la garçonne

A tavaszi szezon slágerei lesznek ezek a frizurák rövid hajból. Azoknak a lányoknak áll a legjobban, akiknek szép, arányos arcuk van, s attól lesz igazán élénk a frizura, ha szőke a hajad. Sokoldalúan formázható, félrefésülheted, de frufut is varázsolhatsz belőle – ahogy éppen a megjelenésed diktálja.

MIZUJS?

Nagy sikert aratott **Bálint Róbert** hétéves pancsovai kis zongorista. Első díjat nyert a Kilencedik Zenefesztiválon melyet április 15-én Ubón tartottak meg. Tanárnője Bálintné Ligeti Mária.

Ada, Cseh Károly iskola

Egyik magyarórán párban kellett verset írni. Több első helyezett is lett. Egyiket Balázs és Roli, a másikat Alex és Árpi, a harmadikat Andi és Anna érdemelte. Második Alíz és Carmen, harmadik pedig Csillag és Niki, valamint Kriszta és Sári lett. – **Horvát Alíz, 5. c**

A magyar költészet napján, április 11-én összegyűltünk a városi könyvtárban és szavaltunk. A mi osztályunkból ott volt Gálfi Kata, Vastag Nikolett, Bács Ágnes, Šelemba Aleksandra és Gyalog Szabrina. Mindegyikünk nagyon szép verset mondott. Az ünnepség végén emléklapot és csokit kaptunk. Nekünk nagy élmény volt ez a nap, és várjuk a következő alkalmat. – **Bács Ágnes**

Április 11-én van a költészet napja. A magyartanárnőtől azt a feladatot kaptuk, hogy mindenki írjon a kedvenc órájáról egy verset. Az osztály szavazatai alapján Balázs Patrik és Kovács Dániel verse volt a legjobb. Egy pont lemaradással Balog Réka és Vastag Tímea verse második helyezett lett. – **Balog Réka és Vastag Tímea, 6. c**

Csantavér, Hunyadi János iskola

A Kozmix táncklub 2011. április 9-én Újvidékre ment tévéfelvételre. Busszal utaztunk. A felvétel előtt abban az öltözőben öltöztünk, ahol a színészek, táncosok, énekesek szoktak készülődni. Mikor mindenki felhúzta a táncosruhát, bementünk a stúdióba, és ott elámultunk a sok kamerától és a világítástól. Leültünk a színpad mellé, és nagyon vártuk, hogy táncolhassunk. Miután letáncoltuk a mi kis összeállításunkat, mindenkinek fel kellett mennie a színpadra, és azt kellett mondanunk, hogy tyáó, és közben integettünk is.

Iskolánkban az idei tanév a kihívás éve. Több érdekes feladatot kellett megoldanunk. Az az osztályközösség, amelyik a legtöbb pontot gyűjti össze, kirándulást nyer.

Keddenként, a nulladik órán tartja iskolánk kórusa a próbákat. Az idén is fellépünk a ballagási műsoron. Két dalt készítettünk. Iskolánk tanárai is csatlakoznak majd az énekharhoz.

Az idén is megszervezték Mezőberényben a kosárlabdatornát és a matematika-versenyt április 14-étől 16-áig. Csantavérről nyolc tanuló vett részt a matekversenyen, és heten kosárlabdáztak. – **Babić Ivett, 5. a**

Ada és Csantavér 1998–99-ben született fiúcsapata mérte össze tudását a csantavéri focipályán. A mérkőzés délelőtt 10 órakor kezdődött. Az első félidőben jól álltak a mieink, ám az erős szél a kapujuk felé fúj és ez hátráltatta őket. Az első félidő utolsó percében kaptunk egy gólt. A saját játékosunkról pattant a labda a kapuba. A csantavéri játékosok nagy reménnyel indultak neki a második félidőnek. Sikerült is rúgniuk egy gólt. De az ellenfél is szerzett még egy gólt. Így a végeredmény 2:1 az adai csapat javára. A hazai csapat gólját Majoros Péter szerezte. – **Bózsity Márk, 5. a**

Iskolánk meghívást kapott Mezőberénybe a kosárlabdatornára és a matematika-versenyre. E hagyomány már régóta él a két helység között. – **Zabos Réka, 6. b**

A húsvéti kihívás során egy kollázst kellett készítenünk tojáshejéből. Osztályunk nagyon igyekezett. Április 15-éig lehetett átadni a munkákat. Mi két óra alatt készítettük el a nyulat és a tojásokat ábrázoló hatalmas plakátunkat. – **Farkas Rebeka, 6. b**

Kihirdették a szabadkai Városi Könyvtár által meghirdetett Kalandozás Könyvországban című olvasásnépszerűsítő vetélkedő eredményeit. Iskolánk 18 tanulója részesült valamilyen jutalomban. Többen részt vehetnek majd egy kiránduláson, amelyről biztosan beszámolunk. – **Horák Emese, 6. b**

Április 9-én Bácsfeketehegyen rendezték meg az Arcok üveg mögött elnevezésű műfordítások prózamondó és szavalóversenyét. A versenyzők a német irodalomból válogathattak. Iskolánkat hatan képviselték. Nagyon szép élmény marad számunkra, hisze az irodalmon kívül a német konyha finomságaival is megismerkedtünk. Ebédre krémleves, sült virslit kaptunk. – **Molnár Ákos, 6. b**

A múlt hétvégén Bajmokon rendezték meg a körzeti műszaki versenyt, mely versenyzőink számára is izgalmas volt. Iskolánkat többek között Kovács Tamás, László Nikolett, Hajagos Zsanett és Veréb Roland képviselte. Szép eredmények születtek: egy 1. helyezést és két 2. helyezést. Ennek nagyon megörültünk. A földrajzversenyt Külán tartották. Itt iskolánkat Petkovics Viktor 7. a osztályos tanuló képviselte. – **Dukai Tamás, 6. b**

Magyarórán verseket írtunk Amikor nagy leszek... címmel. Egész jól sikerültek. A legjobbakat elküldtük a Rügyfakadásnak. Sokat neveltünk, mert lesz közülünk cukrász, orvos, agysebész, gazdálkodó, sofőr stb. – **Vituska Áron, 6. b**

Nyolcadikosaink április 8-án osztálykiránduláson voltak Belgrádban. Nagyon élvezték az együtt töltött napot, annál is inkább, mert ez volt az utolsó általános iskolai osztálykirándulásuk. – **Fejes Anikó, 6. b**

Kisorosz, Gligorije Popov iskola

Kisoroszról és Nagyikindáról minden nyolcadikos tanulóknak részt kellett vennie a középiskolák bemutatkozásán. Kikindán a Munkásotthonban tartották meg. A prezentáció keretén belül meséltek az iskolákról, a tanításról, a diákokról, és szórólapokat is osztogattak.

Április 13-án a nyolcadikosoknak fényképezkedés volt az iskolánkban. Mi lányok sokat készültünk, sminkeltünk, a frizuránkat igazgattuk, és mindannyian ugyanabban a ruhában fényképezkedtünk, a fiúknak volt saját ingük. Mindenkiről több kép készült, és amelyik legjobban tetszett, azt választotta ki. Aznap minden osztályban megtörtént a csoportfényképezkedés is.

Ugyanazon a napon, szerdán a 5. órán két kikindai középiskolás lány az erőszakról tartott beszámolót. A 7. és 8. osztályos magyar tanulók vettek részt rajta. Négyes csoportokra osztottak minket. Mindannyian kaptunk plakátokat, amiket körbe kellett adnunk, és különféle témák voltak ráírva. Nekünk példákat kellett adnunk rájuk. Amikor mindenki befejezte, közösen megbeszéltünk mindent, amit írtunk. – **Talpai Anasztázia, 8.2**

Április egyik hétfőjén az 5.2 öt tanulója igazolatlan hiányzást kapott, ugyanis nem értek vissza időben az órára. Pontosan akkor tartott az osztályfőnök ellenőrzést, és rajta kapott bennünket. De ez egyeseknek nem volt elég, a következő héten sem jöttbe mindenki az előőrára, csak egyetlenegy tanuló. – **Berta Krisztina, 5.2**

Április 19-én megírtuk az első írásbeli dolgozatot német nyelvből.

Nemrég megírtuk biológiából a 4. tesztünket. A tesz utáni tananyagunk a moszatok és a harasztok. Szerintem az osztályom számára ez volt eddig a legérdekesebb tananyag. – **Lackó Márta, 5.2**

Milyen a szerelmi aurád?

1. Gyakran idegeskedsz apróságok miatt?

- a) Dehogy! Félvállról veszem őket!
- b) Igen, de aztán túl is lépek rajtuk.
- c) Ha felhúzom magam, nehezen csillapodok le.

2. A szerelemben nagyon érzékeny vagyok. Ha egy fiú megbánt, azonnal elsírom magam.

- a) Ez nem jellemző. Max otthon sírok, mások előtt nem!
- b) Előfordult már ilyesmi.
- c) Könnyen elsírom magam, nem tudok tenni ellene!

3. Nem szívesen mutatom ki az érzéseimet!

- a) Aki érzélgős, az sebezhető. Csak keveseknek mutatom ki az érzéseimet.
- b) Nehezen nyílok meg, de ha igen, akkor nagyon!
- c) Könnyen megszeretem az embereket, és ki is mutatom hogy ki iránt mit érzek. Csak így érdemes élni!

4. Ha szívességet kérnek tőlem, akkor...

- a) ...csak úgy mondok igent, ha nem okozok kellemetlenséget.
- b) ...csak keveseknek mondok nemet a szívességre, akkor is nyomós indokkal.
- c) ...nehezen mondok nemet. Valahogy szívesen segítek bárkinek.

5. Zavar, ha péntek délután nincs programod hétvégére?

- a) Dehogy zavar, inkább azonnal szervezek valamit.
- b) Ha épp így alakult, akkor se gond, elfoglalom magam.
- c) Olvasgatok és teázgatok otthon, amit úgyis nagyon szeretek.

Most minden titok kiderül a kisugárzásodról! Arról, hogy hogyan hatsz a fiúkra, tartanak tőled, vagy már az első pillantásoddal rabul ejted őket?

Értékelés

Legtöbb az a válasz:

Olyan vagy, mint a hurrikán! Ha belépsz valahová, azonnal rád szegeződik minden tekintet. Temperamentumos és laza vagy, ami bejön a fiúknak. Szinte mágikus erővel hatsz rájuk, imádnak veled beszélgetni, flörtölni.

Legtöbb a b válasz:

Mágikus erővel bírsz! Ha megismekedsz egy fiúval, biztos lehetsz benne, hogy a titokzatosságod miatt figyelt fel rád. Talán kissé hűvösnek és zárkózottnak mutatkozol a külvilág felé, de ez nem baj. Hiszen sok fiú érdekesebbnek tart, mint a könnyen elcsábítható lányokat.

Legtöbb a c válasz:

Te mindig mosolyogsz? Valószínűleg a jókedvedről ismer mindenki, sőt gyakran te vigasztalsz másokat. Az aurád melegséggel van tele, piros színezetű lehet, ezért szeretnek mások a közeledben lenni. Csakhogy a bohócnak is vannak könnyei, és ha valaki olyan szív-ember, mint te, akkor gyakran el is törik a mécses.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenkét éves vagyok, és nagyon nagy a gondom. Közepesen kövér vagyok, hájam is van, és a fenekem sem formás. Nagyon le szeretnék fogyni, hogy én is vékony legyek és, hogy szép formám legyen. Edzem is, de nem ér semmit. Az egy kicsit segít, ha egyenesen járok, hogy ne látszódjon a hájam. Kérlek, segíts! Adj nekem tippet, hogyan fogyjak le, miket egyek és mennyit.

Válasz:

Kedves Bony!

Te már nagyban keresed a válaszokat azokra a kérdésekre, amelyeket a kamaszok tesznek fel maguknak, hogy ki vagyok, és milyen szeretnék lenni. És ebben a válaszkeresésben van jó és rossz hírem is a számodra! Jó az, hogy közepesen kövér vagy, hogy edzel, hogy kihúzd magad, hogy szép formás szeretnél lenni, meg hogy csak 12 éves vagy, és az életkorodnak teljesen megfelelően fejlődés és növekszel. Ez az utóbbi egyben rossz hír is, mert azt jelenti, hogy még egy ideig türelmesnek kell lenned önmagaddal. Meddig? Amíg nálad is befejeződnek a serdülőkori változások. A „kövérség” és a „háj”, amid van, a tested normális fejlődéséhez szükséges, és ezek a te életkorodban nagyon is kellenek, különben fejlődési rendellenességre kerülhet sor. A serdülőkori változások nálad lényegében nemrég kezdődtek meg, elkezdtek működni a petefészkeid, termelik a megfelelő hormonokat, és ehhez zsírszövetekre van szükség, mert a női hormonok, különben nem tudnak működni úgy, ahogyan kell. Szükség van rájuk ahhoz is, hogy a nőiességed, női voltod teljes mértékben ki tudjon fejlődni, hogy ne legyen gondod a belső elválasztású mirigyek működésével. Tudnod kell a következőket: a nagyon sovány lányoknál az első havivérzés később vagy egyáltalán nem jelentkezik. Sőt, a felnőtt nőknél, akik drasztikus fogyókúrába és testedzésbe fognak, mint ezt például egy időben Madonna is tette, menztruációs zavarok keletkeznek, és nem eshetnek teherbe, még ha nagyon szeretnének, akkor sem. A versenyszerűen sportolóknál, balett-táncosnőknél gyakran marad ki a menstruáció. Kutatások eredményei szerint a havivérzés jelentkezéséhez az szükséges, hogy a növekedésükben a felnőttkori testmagasságot elérő lányok testtömegének közel egynegyedét zsírszövet tegye ki. A nemi érés előtt a sovány testtömeg (izomzat, csont, bőr, zsigerek) és a zsírszövet aránya 5:1-hez, az első vérzés bekövetkeztékor 3:1-hez. A későbbiekben a szabályos ciklus és a termékenység feltétele, hogy a nőknél a testtömeg 28 százalékát zsírszövetek alkossák. Ez mind tudományosan bebizonyított tény. Ezt fontos hangsúlyozni, hiszen a divatos karcsú (sovány) szépségideálból adódó étkezési zavarok részben éppen a serdülőkorú lányokat veszélyeztetik. Pedig valószínűleg már az ősi kultúrák is sejtették a termékenység és a női zsírszövet összefüggését, hiszen az ősi termékenységszimbólumok meglepően kövér nőket ábrázolnak. Persze nem kell a híres willendorfi Vénusz nyomdokaiba lépni. Ha nem is ezt az ideált követjük, fontos, hogy elfogadjuk a nőiességünket, azonosuljunk a női szereppel, ami egyben azt is jelenti, hogy felvállaljuk a női domborulatokat, a női alkat puhaságát.

Amit megtehetsz magadért, az az, hogy rendszeresen mozogsz, tornázol, erősíted a hát- és a hasizmaidat (ezek tartják fenn a melleket, benn a hasat, a belső szerveket), alakformáló gyakorlatokat végzel, kondícióban tartod magad. Odafigyelsz arra, hogy egészségesen étkezzél. Ne feledd, hogy semmit sem kell magadtól megvonni, koplalni pedig egyenesen TILOS! Ahhoz, hogy biztosíts a szervezetednek minden szükséges tápanyagot, és ne jelentkezen nálad az ún. farkaséhség, naponta 5 étkezésre van szükséged: reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna és vacsora is kell. Serdülőkorban sokkal fontosabb a kiegyensúlyozottabb étkezés, mint a diétázás. Mivel tested olyan sok változás megy keresztül, a helyes táplálkozás sokkal fontosabb most, mint bármikor máskor. Helyesen táplálkozni azt jelenti, hogy négy fő ételcsoportból ajánlatos a táplálékot összeállítani. Főleg kalciumot tartalmazó ételeket válassz, mint például tejet, joghurtot és sajtot. Fontos, hogy a szervezetedbe vas is jusson (a marhahús, a bab és a tojás is tartalmaz vasat). Zöldség és főzelékféléket is kell fogyasztanod, nem szétfőzve azokat. A péksütemények közül válasszad a teljes kiőrlésű lisztből készületeket, és azt is mértékkel.

Amiről még le kell szoktatni a fejlődő szervezetet, az a plusz kilókat jelentő nassolás, amivel elkerülheted a plusz kilókat bevitelét. A csoki, cukorka és a chips a legkárosabbak ebből a szempontból. Mellőzni kell a kólákat, az energizáló italokat, cukrozott gyümölcsleveket. A reggeli, tízórai, ebéd,

Bony!

uzsonna- és vacsoraidőszakok között, ha megéhezel válassz az évszaknak megfelelő friss gyümölcsöt éhséged csillapítására, vagy szerezz be egészséges müzliszeletet. Ha serdülőkorban kialakulnak az egészséges táplálkozási és életviteli szokások számos felnőttkori krónikus megbetegedés előzhető meg. De a legfontosabb mégis az, hogy ápolj legyél, és érezd jól magad a bőrödben.

Válaszunk végére néhány tipp az egészséges táplálkozáshoz, amit egy internetes honlapon találtam, és megosztom veled, veletek:

AZ EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS ALAPELVEI SERDÜLŐKORBAN: A serdülőkorúak egészséges táplálkozásának irányelveire gyakorlatilag ugyanazok a szempontok jellemzők, mint a felnőtt emberekére. 1. Változatos étrend, amely biztosítja a szervezet számára szükséges tápanyagokat; 2. Minél kevesebb zsiradék felhasználásával készüljenek a különböző típusú ételek; 3. Mérsékeljük a só használatát, különös gondot kell fordítani erre gyermek- és serdülőkorban; 4. Csekély mértékben cukrozzuk ételünket; 5. Naponta szerepeljen az étrendben tej, kb. 0,5 l mennyiségben; 6. Naponta többször fogyasszunk zöldségféléket, nyers gyümölcsöt; 7. A kenyerek közül a barna kenyeret részesítsük előnyben; 8. Az étkezések gyakorisága napi 5 alkalomra szorítkozzon, egyenletesen elosztva; 9. A szomjúságérzet csökkentésére az ivóvíz a legalkalmasabb. Az alkohol a szervezet számára káros; 10. Bőséges fogyasztásra javasolt élelmiszerek: gyümölcsök, zöldségek, tej, tejtermékek, barna kenyér; mérsékelt fogyasztásra javasolt élelmiszerek: sovány húsok, olaj, margarin, tojás, tésztafélék; kerülni javasolt élelmiszerek: édességek, fagyaltok, szeszes italok; 11. A szakszerűen összeállított étrend fedezi a szervezet napi tápanyagszükségletét, amelynek legfontosabb célja az ideális testtömeg elérése vagy megtartása; 12. Az egészséges táplálkozás irányelveit kiemeli a rendszeres mozgás és a dohányzás mellőzése. (<http://www.elelmezes.hu>)

„Kedves Bizalmas!

Engem mindenki szimpatikusnak tart, szórakoztató, jó tanuló vagyok az iskolában, szeretek táncolni, nagyon jó barátnőim vannak... és mindez nagyon is jól hangzik, csak én vagyok boldogtalan. Ha sok mindenben ilyen jó vagyok, jókat mondanak rólam, akkor miért nem volt eddig még egy fiúmm sem?! Az már megtörtént, hogy közeledtek hozzám, beszélgetni akartak, de amikor egyedül maradtam velük, mindent elrontottam! Nem tudtam megszólalni, lefagytam, minden mondat, amely elhagyta a számat, hülyén hangzott, vagy nem tudtam, miről is beszéljek. Elkezdtem vörösödni, elöntött a forróság, és igyekeztem minél előbb eltűnni onnan. Utoljára hétvégén voltam egy bulin, amelyiken ott volt az a srác, akit a barátnőm miattam hívott meg. Egész idő alatt meg sem tudtam szólalni. A srác zárta szemét, mint eddig? Kérlek, segíts!

Donna!

Válasz:

Kedves Donna!

Ha hiszed, ha nem, sokan vannak, akik hozzád hasonlóan lefagynak, amikor számukra fontos személyekkel kerülnek szembe. Jó lenne, ha elgondolkodnál, és a barátnőddel megbeszelnéd, hogy mi miatt is történik a blokk, a lefagyás. Biztos nem az attól való félelem okozza, hogy hülyének eshetsz ki, hiszen sokan vannak serdülőkorban ilyen „hülyék”, ugyanis új, ismeretlen helyzetbe kerültek. Önbizalomhiányod van, az biztos. Hogy erősítsd a fiúkkal kapcsolatosan az önbizalmadat, jó lenne, ha előbb barátkoznál velük, több időt töltenél a társaságukban, hogy oldottabb legyél a jelenlétükben. Előbb olyan fiúkkal kezdeményezz beszélgetést, akik nem tetszenek olyan nagyon. Engedd el magadat, beszéljess bármiről, az iskoláról, tanárokról, zenéről, a szüleitokről, táncról, amit nagyon szeretsz stb. A fiúk is hasonló dolgokról társalognak egymás között, mint a lányok, ezért nem kell félni attól, hogy fogytán lesz a témátok. Ha semmi nem jut eszedbe, még mindig megmarad az időjárás, mint az angoloknál. Néhány ilyen gyakorló beszélgetés után (ha lehet, olyanokkal, akiket kevésbé ismersz), megtapasztalod, hogy nem is olyan nehéz beszélgetni, társalogni velük, és készen állsz majd a számodra vonzó fiúkkal való társalogságra is. Mindenesetre olyan legyél, mint amilyen különben is vagy, egy kedves, szimpatikus, tinilány, és az a fiú lesz majd számodra az igazi, aki olyannak fogad el, amilyen vagy.

Pancimanci

Egyszer volt, hol nem volt, még az Óperenciás-tengeren is túl volt, volt egy szegényasszony, annak volt egy igen rest leánya, aki soha semmit se lendített a ház körül, hanem csak ült a padon a ház előtt, vagy pedig a faluban sétifkált előre-hátra. Váltig ütötte-verte az anyja, de nem használt semmit. Egyszer éppen olyankor pufolta, mikor a királyfi többedmagával arra sétált. Megszólítja a királyfi:

– Ugyan, szegényasszony, miért üti kend azt a leányt olyan nagyon?

– Ó, felséges királyfi, hogyan ütném, mikor mindenfélet megfon aranyfonálnak, amit elől talál a ház körül, most is, míg a városban voltam kenyeret keresni, minden ágyamat megfonta aranyfonálnak, most már az sincs, amire lehajtsuk a fejünket.

Nagy szegyet ütött ez a király fejébe: „Ejnye, de derék leány, jó volna ez nékem!”

Máskor megint arra sétált a királyfi, megint csak ütötte-verte a szegényasszony a lányát. Azt kérdi a királyfi:

– Miért üti-veri kend, szegényasszony, azt a leányt megint?

– Ó, felséges királyfi, hogyan ütném-verném, mikor még a sövényt is mind felfonta aranyfonálnak.

Még nagyobb szegyet ütött a dolog a királyfi fejébe. Harmadszor már szántsándékkal vette arra az útját, hát megint csak ott kínozza a lányát a szegényasszony.

Akkor már éppen nem állhatta meg a királyfi szó nélkül. – Kutya teremtette! Minek üti-veri kend azt a szegény leányt? – Hogyan ütném, felséges királyfi, mikor még a ház tetejéből is mind aranyfonalat fon, pedig az nekem nem kell.

– Azért bizon sose üsse-verje, hogy olyan jó fonó; elveszem én, majd lesz énnám miből fogni aranyfonalat.

Nagyon megörült a szegényasszony, hogy megszabadulhat attól a rossz leánytól; a királyfi is megörült, mert szép is volt a leány, de azt is megdöngölte, hogy ha még a sövényből is aranyfonalat csinál, hát önála a drága szép lenből milyet fonhat? Nem is húzták-halasztották a dolgot, megesküdtek s olyan lakodalmat csaptak, hogy Hencidától Boncidáig folyt a sárga lé.

Egy héttel a lakodalm után mondja a királyfi a feleségének:

– No, édes feleségem, te talán meg is unod magad, hogy nem fonhatsz, hanem ne félj, majd hozok én már lent. Holnap vásár lesz itt a szomszéd városban, majd veszek ott vagy egy szekérral.

Vett is a királyfi annyit, hogy nyolc ökör alig bírta haza.

– No, feleségem, most már fonhatsz.

A szegény királyné nem merete megmondani, hogy nem tud fogni; bezárkózott egy szobába, ott sírt-rítt három nap, három éjjel. Harmadik éjszaka, amint ott sír-rí, éjfél tájban megzörgeti valaki az ablakot.

– Nyisd ki, királyné, az ablakodat!

A királyné kinyitotta, beugrott rajta egy kis ember. Három arasz volt a hossza, két róf a bajusza, egy sing a szakáll. Megszólította a királynét:

– Tudom, mi bajod, felséges királyné, de tudok ám én azon segíteni. Én három nap alatt azt a sok lent mind meg tudom fogni aranyfonálnak, addig te találd ki a nevem, ha kitalálsz, itthon maradhatsz, ha ki nem találsz, elviszlek magammal.

Gondolkozott a királyné, mitévő legyen? Utoljára is arra határozta, hogy odaadja a lent. Mindegy, akár így, akár úgy hal meg. A kis ember elvitte a sok lent. Most a királyné még szomorúbb lett, mert sehogy se tudta a kis ember nevét kitalálni.

Másnap kiküldte a királyfi az ő vadászait az erdőre. Este, amint hazajönnek, azt találja tőlük kérdezni:

– Mi újság, fiúk?

– Jaj, felséges királyfi – kezdi az egyik –, tudnék én valamit, de tán el se hiszi felséged.

– Már mért ne hinném? Elhiszem biz' én, csak mondd el!

– Hát felséges király, amint az este ránk esteledett az idő, a többiek tüzet raktak, elkezdtek danolni, én, hogy nagyon álmos voltam, otthagytam őket, elindultam az erdőbe, hogy majd valami jó mohos helyet keresek magamnak, ahova lefeküdjek. Amint barangolok előre-hátra, egy pislogó tűz ötlök a szemembe. Én is mindjárt arra fordítottam a szekereim rúdját, hogy megnézzem, mi az ott? Hát látom, hogy egy kicsi kis tüzet ugrál keresztül-kasul egy kicsi kis ember, három arasz volt a hossza, két róf a bajusza, egy sing a szakáll, mindég azt kiabálta: „Én vagyok Pancimanci, az én nevem senki se tudja, sütők-főzők, holnapután szép menyasszonyt hozok.” Én azzal eljöttem onnan, hogy majd a pajtásaimnak is megmutatom a csodabogarat, de mire visszamentünk, hűlt helyét találtuk.

Mindenki elcsodálkozott ezen a furcsaságon, csak a királyné örült meg neki, mert tudta, hogy az az ő embere. Este nagy vígan ült a szobájában, még az ablakját is nyitva hagyta, egyszer csak ugrik be rajta egy kis ember.

– No, királyné, kitélt a három nap; hazahoztam a sok drága aranyfonalat, hát te kitalálsz-e az én nevemet?

– Hallgass, Pancimanci, hogyan találtam volna ki!

Leesett az álla szegény Pancimancinak. Szó nélkül hordta be a sok aranyfonalat a kamarába.

Másnap reggel bevezeti a királyné az urát karonfogva a kamarába, mutatja neki a sok aranyfonalat.

– Nézd csak, kedves uram, felséges király, de sok szép aranyfonalat fontam.

A királynak majd elvette a szeme világát a nagy fényesség, úgy annyira, hogy félre kellett neki fordulni. Összevissza csókolta a feleségét.

Harmadnap abban a városban volt vásár, ahol a királyfi lakott. Kiment a királyfi, összevásárolt minden lent, ami csak a vásárrban volt. A királyné azalatt otthon sírt-rítt, nem tudta, mit csináljon megint a sok lennel. Egyszer eszébe jutott, hogy lakik ott a közelében három koldusasszony, akik

közül az egyiknek a háta volt kipúposodva, a másodiknak az ajaka ért le a melléig, a harmadiknak a nyelve verte a hasát. Ezeket magához hívatta a királyné s megparancsolta nekik, hogyha majd a király otthon lesz, menjenek oda koldulni, s ha kérdi a király: mitől lettek olyan nyomorékok? mondják: a sok fonástól.

Úgy is lett. Hazament a király, megebédelt, délután kiment az udvarra sétálni. Amint ott sétálgat, egyszer csikorog a kis ajtó, oda néz a király, látja, hogy alig tud rajta bejönni egy szegényasszony, olyan púpos a háta, odamegy a királyhoz, kéri, hogy: „Az Isten nevében ne sajnáljon neki adni valamit.” A király adott neki egy aranyat, de megkérdezte tőle:

– Ugyan szegényasszony, mi dolog az, hogy a kend háta úgy kipúposodott, vagy ilyen volt mindég?

– Jaj, felséges király! Nem volt olyan szép leány, mint én, ebben a városban se, de nagyon dolgoz voltam, mindég fontam, éjjel-nappal, s a sok üléstől így kipúposodott a hátam.

A király gondolkozóba esett, hogy hátha az ő felesége is így megpúposodnék; de csak járkált tovább. Egy kis idő múlva megint csak nyílt a kis ajtó, megint jött be rajta egy koldusasszony, akinek az ajaka a mellét verte. Ennek is adott a király egy aranyat s ettől

is megkérdezte, mitől nőtt úgy meg az ajaka.

– Jaj, felséges király – felelt a koldusasszony –, nem volt olyan szép leány, mint én, nagy darab földön. De sokat fontam, sokat rágtam a kendert, utoljára így megnőtt az ajakam.

Már itt a király arra gondolt, hogy megmondja a feleségének, hogy kedvesebbet fonjon, neki is indult, hogy bemegy a házba, de a kutyák elkezdtek ugatni, hát csak megnézte, hogy ki jön? Nem más ment befelé, mint a harmadik koldusasszony, akinek nyelve a hasáig lógott.

– Hát a kend nyelve mitől nőtt ilyen nagyra? – kérdi tőle a király.

– Jaj, felséges király, biz ez a sok fonástól. Sokat kell nyálazni a fonalat, mikor fon az ember, attól nőtt így meg.

A király beszaladt a feleségéhez, elmondta neki, hogy mit látott-hallott; milyen volt a három koldusasszony.

– De nem is engedem ám, hogy többet fonj, még csak egy arasznyi fonalat se!

A királyné tettette magát, mintha ő banná legjobban a dolgot, elkezdett sírni-ríni, de nem használt semmit. – A király a sok lent mind megégettette, még a hamuját is kihordatta az udvarából. Az napságtól fogva semmi gondja sem maradt a királynénak. Még ma is boldogul élnek, ha meg nem haltak.

A jövő tízparancsolata

A klímaváltozás lassítása, a környezet-szennyezés csökkentése, és a takarékos vízhasználat érdekében mindennapi tevékenységed során te is sokat tehetsz. Ha megfogadod az alábbi tanácsokat, hozzájárulhatsz egészséges, tiszta környezeted megtartásához.

Könnyen megvalósítható, mindennapos és környezetkímélő cselekvések, egy kalauz ahhoz, hogy energia- és víztakarékosabb életet élhess:

1. A számítógép

Kapcsold ki a számítógéped, amikor már nincs rá szükséged! Ha pedig csak rövid pihenőre vágysz, állítsd takarékos üzemmódra. Jó, ha tudod, hogy a laptopok 85 százalékkal kevesebb energiát fogyasztanak, mint a normál számítógépek,

a lapos képernyők pedig egyharmadával kevesebb áramot használnak a katódsugárcsőveseknél.

2. Áramtalaníts!

Húzd ki a dugókat, áramtalanítsd a hifit, a videót, a tévét, mikró és a számítógépet, ha nem használod őket! Ezek készenléti állapotban észrevétlenül növelik az energiafogyasztást. Kapcsold ki a mobilod éjszakára! Ne etesd a telefonod töltőjét sem árammal, ha befejezted a töltést!

3. Világítás

Oltsd le a lámpát, ha hosszabb ideig nem vagy a szobában! Szereztek be energiatakarékos villanykörtéket – ezek hosszabb ideig bírják, és 80 százalékkal kevesebb áramot fogyasztanak az átlagosnál.

4. Tisztálkodás

Tusolj fürdés helyett, hiszen zuhanyzáskor kevesebb vizet és a víz felmelegítéséhez szükséges energiát használsz fel. Hajmosáskor ne folyasd feleslegesen a vizet, csak öblítéskor nyisd meg a csapot. Fogmosás közben is zárd el a vizet. Válassz a környezetben lebomló tusfürdőt vagy szappant, sampont, fogkrémet.

5. A szemét

Termelj kevesebb szemetet – vegyél jó minőségű ruhát, elektronikai berendezéseket! Eldobható elem helyett szerezz be egy elemtöltőt és pár tölthető elemet! Válassz a műanyag tányér, evőeszköz helyett hagyományosat. Írj és nyomtass a papír mindkét oldalára! A régi füzeteket ne dobd ki, inkább kezdj bennük új tantárgyat. A kifogyott tolatlakat töltsd újra. Minden, a kezed ügyébe kerülő, kidobásra ítélt tárgyat vizsgálj meg, hátha másra is felhasználható.

6. Szelektív hulladék

A megmaradó hulladékot gyűjtétek szelektíven! Legyen külön, rendszeresített helye az üvegnek, műanyagoknak, papírnak, fémnek és a veszélyes hulladéknak.

7. Közlekedés

Sétálj, biciklizz, használd a tömegközlekedést.

Most, hogy az olvasás végére értél, ne agódj! Inkább cselekedj. A globális klímaváltozásnak és a földi édesvízkészlet rohamos csökkenésének tudatában változtatnunk kell. Az energiatakarékosságot gyorsan meg lehet szokni, nemsokára minden tevékenységed rutinná válik.

Hasznosítsd a régi CD-ket!

Biztos benned is felmerült már a kérdés, mit lehet kezdeni a régi vagy elrontott CD-kkel, DVD-kkel. Íme néhány ötlet, hogyan lehet őket dekorációként, ajándékként, teljesen átalakítva felhasználni – a többi csak a kreativitásodon múlik.

Egyedi tükör

A CD-ket egészben vagy összetörve ragaszd fel egy kartonlapra a fényes oldalukkal felfelé. A kartont ragasztás előtt vágd a neked tetsző formára. A CD-k elrejtetik a karton szélét, de ha szabályosabb tükröt szeretnél, papírra festve keretet is készíthetsz neki.

Poháralátét

Készíts egyedi poháralátétet a barátaidnak. Vágj CD-méretű kör-lapokat filcből, és ragaszd fel a lemezek nem fényes oldalára. Így a csillogó oldaluk felfelé fog nézni, amikor ráhelyezitek a poharakat.

Bútorláb alá

Ha nem szeretnéd, hogy szőnyegeden nyomot hagyjon a szék lába, tegyél alá rossz CD-ket, mert így jobban eloszlik a szék súlya. Akrilfestékkel befedheted a lemezeket, tehetsz rá mintákat, felirato-kat. A korongok jól mutatnak majd a szobában.

Biciklis fényvisszaverő

A készen kapható visszaverők helyett CD-darabokat erősíthetsz a biciklid kerekére. Így sötétedés után is nagyobb biztonságban vagy, mivel a lapocskák visszaverik az autó reflektorainak fényét, és a vezetők könnyebben észrevesznek. Ne felejtse el bekapcsolni a biciklilámpát sem!

Fényjáték az ablakban

Csak két CD-t kell összeragasztanod, fényes felükkel kifelé. Fűzz bele színes madzagot a lyukon keresztül, és lógasd az ablakodba – a lemezek a napfényből gyönyörű fényjátékot varázsolnak a szobádba!

Mozaik

A régi CD-ket vágd kisebb darabokra, és ragaszd őket egymás mellé – a faladra díszítőcsíknak, az ajtód köré, vagy készíts belőlük keretet a posztereidnek.

Egy kis segítség: a lemezeket könnyebb vágni, ha előbb forró vízben megpuhítod őket. A víznek nem kell fornia, és nem szabad túl sokáig benne hagyni a CD-t. Csak jól szellőztetett helyiségben csináld, mert a lemezből káros gázok szabadulhatnak fel a melegítés hatására.

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

		✿							SZ
				✿			✿		
	✿						✿		
				✿					
		✿	✿			✿	✿	✿	
		SZ		✿		✿			
			✿						✿

Pistike hatalmas „C” betűket rajzol a hűgára, amikor édesanyja belép a szobába:

– Jesszusom, Pistike, mit csinálsz a hűgoddal?

– ...

A választ a rejtvényben találod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.

Kétbetűsek: EL, ER, ÓE, SL, SÓ, TE.

Hárombetűsek: BCS, BSU, CET, SER, TEA.

Négybetűsek: BELE, BÉRE, ELTE, EZÉT, ÉREM, ÉTEL, LEIT, NESZE, SZARV.

Ötbetűsek: GERLE, KAMAT, REUMA, ZEBRA, ZSIGA.

Hatbetűsek: CSERÉL, ELESEL.

Hétbetűs: (SZ)ERELEM.

Nyolcbetűs: ÉKSZERÉ(SZ).

Kilencbetűs: SZERENCSE.

Tizenegybetűs: ELVESZTETTE.

Betűrejtvények

1	$\frac{+}{2}$ MLIT	2	$\frac{+}{1}$ Y	3	+ED KEZIIII	4	+Y
---	--------------------	---	-----------------	---	-------------	---	----

Skandináv rejtvény (17.)

Megkezdődött a horgászszezon.

Rejtvényünkben ezúttal nyolc halfajta nevét rejtettük el.

	AMERIKA ORSZÁG	▼	ILYEN RÁK IS VAN	▼	FOCISTA IGÉJE MECS BETŰI	▼	VÉG NÉLKÜL ÁCSOL OLDÓ- SZER	▼	LYUK NÉPIESEN EGY LÉLEK SEM	▼	ÉRETTSÉGI KELET	▼	NYAKBA- VALÓ	◆
	MAGYAR- ORSZÁG	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
PÁL UTCAI FIÚ A SZÍNÉT KÖRNYEZETE SZERINT VÁLTOZTATJA	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	NAGYOBB EDÉNY ROMÁN NÉPI TÁNC	▼	▼	▼
FOSZFOR	▼	KÉZ BETŰI SZABADKA	▼	TÍZ SZERBŰL LAKAT RÉSZE	▼	▼	▼	MÉRGEZŐ GÁZ SZÖVETSÉG	▼	POTYOG 50	▼	▼	A 3. SZEMÉLY ENYÉM NÉMETŰL	▼
ALAKULA- TOT BONT MAJD NEM ANYUKA	▼	▼	▼	▼	ZOLTÁNKA NÁLA IS LEJEBB	▼	▼	▼	▼	MARGARIN- FAJTA FOHÁSZ	▼	▼	▼	▼
▼	▼	▼	BEGA EGYENMŰI ...MÓG	▼	▼	LÁM CIPESZ- SZERSZÁM	▼	▼	ZITA PÁROSAI É. B.	▼	▼	▼	„M” HÍZNI KEZD	▼
▼	TY	EME	ESZ	▼	RÉGI EZ	▼	ÉNEKELT SZŐCSKA 1000	▼	▼	GÁZLÓ- MADÁR NORD	▼	▼	ÖNTELT LUXEMBURG	▼
◆	▼	▼	SZ	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼

	B	V	P						
	E	E	Á						
	C	T	R						
E	L	E					T	E	K
É	N	E					N	D	Ó
É	R	T					T	E	M

Pótold a hiányzó betűket mind vízszintesen, mind függőlegesen úgy, hogy értelmes szavak keletkezzenek.

R	NY	T
E	E	A
K	S	M

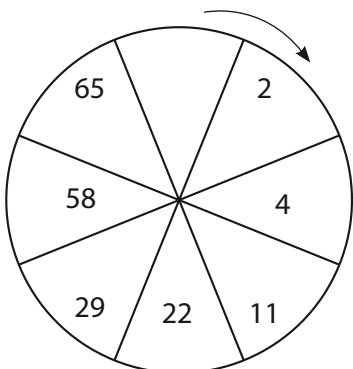
Szókihúzó

A	T	R	I	S	C	A	P
B	A	F	E	C	S	K	E
B	R	Á	S	Z	F	L	D
A	É	O	B	G	Ü	K	I
L	K	R	O	M	R	I	L
A	E	L	E	I	J	V	G
E	Y	L	G	V	T	U	Ö
A	Ü	Ó	SZ	A	J	K	Ó
F	S	Z	A	R	K	A	☀

CSÓKA FÜRJ PACSIRTA SZARKA
 FECSKE GÓLYA RIGÓ
 FÜLEMÜLE KUVIK SZAJKÓ

Húzd ki a rejtvényrácsból a fenti szavakat jobbról balra, balról jobbra, föntről le, lentől föl és az átlók irányában. A megmaradt betűkből még egy madárnevet olvashatsz össze.

Körszám

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Betűpótlás

	É	M	E	T
	R	P	Á	D
	O	K	O	N
	S	A	B	A
	L	O	N	A
	Í	K	O	S
	E	N	T	A

Pótold a hiányzó betűket minden sorban úgy, hogy a kiemelt oszlopban egy tavaszi virág neve alakuljon ki.

Lóugrásban

	1		2		3			
E	K	R	G	H	S	Z	O	R
Á	☀	R	Z	☀	R	A	☀	Ó
É	K	P	O	Á	Ó	K	A	S

A lóugrás szabályai szerint fejtsd.

A 16. szám megfejtései

Keresztrejtvény

Mindig tudjuk merről fúj a szél.

Betűrejtvények

1. sortűz, 2. felemás, 3. marabu, 4. gebe

Anagramma

májusfa

Törd a fejed

orgona

Mókás szójátékok

1. szórejtvény (szór+ejt+vény)

2. úgy, hogy visszafelé olvassuk (betörő, kővéső, lenéző)

3. tehén (a hidrogén vegyjele H, tehát: teHén)

Egy kis időtöltés

vihar

Római játékok

1. sas, 2. Ákos, 3. óras, 4. eset

A 15. skandináv rejtvény megfejtése:

FŐTT SONKA, TOJÁS, TORMA, BÁRÁNYSÜLT, SÜTMÉNYEK

Könyvjutalmat kap:

Csépe Dominik, Temerin

A fekete lovag

Hunyadi József regényéből
írta és rajzolta Fazekas Attila

195
Messer Fulgur „megcsinálta a szerencséjét”. Golubán és Flórián legyőzhetetlen birkózókként mutatják be erejüket. Giulio és Kúsgergő, parádés kardvívást mutatnak be mindenütt ahol megállnak.

196

Mit lógatod a fejed? Megcsalt a szeretőd? Ne félj, jön majd másik.

Giulio, ha kedves az életed!...

198
Így érnek Nagyváradra, az Itáliában tanult püspök, Vitéz János rezidenciájára. Messer Fulgur a püspök zsoldjában hozza-viszi a híreket.

198

Sajnálalak benneteket Giovanni. Mohamed nem vár tovább. Jer velünk Itáliába. Rómát megoltalmazzák a koronás hívek.

És Magyarországot a sorsára hagyják? Mi lesz, ha János úr és az ország a török oldalára áll?

199

Ezt..., ezt... Hunyadi, Krisztus urunk bajnoka... meg nem teheti.

Igaz. Ez a szent örült képes egyedül is a török elé állni. Megvédi Magyarországot, Európát, a pápa őszentségét és koronás bábuít.

Szeretnél megölni, mi?! Mert én téged nagyon! Lyukat üssek a szived középebe? Látom oda-fészkel a gonosz...

197

Basta Pazzo!

Apja hangjára lassan megnyugszik a gyűlölet-től vérben forgó szemű ifjú.

Mi magyarok úgyis csak ehhez értünk. Feláldozni magunkat. Európáért, az anyaszentegyházért. Az öröm, a béke, a gazdagság másoké.

200

Folytatjuk

Csíkszereda

Miközben éjszaka, vaksötétben és valóságos hóviharban kaspaszkodott fel autónk a Hargitán – s vendéglátónk telefonon érdeklődött hollétünk felől, megkérdezve: „Fenn vagytok-e már”, bennem – noha már többször megtettem ezt az utat életemben – akkor tudatosodott, hogy „nem is olyan gyermekteg hegyek alkotják” a Keleti-Kárpátok Hargita néven ismert hegyvonulatát. Legmagasabb csúcsa a Madarasi Hargita, 1801 méteres tengerszint feletti magasságot jelöl. Johannes Tröster és Georg Kreckwitz úgy vélték, hogy a hegységet a harudokról nevezték el. Benkő József helytörténet-kutató történész szerint azonban a névfejtés során a két század történész összetévesztette a hegyet a Nemere-hegységgel, és a Hargita név a dáko-szláv Hori geta azaz Géták hegye elnevezésből ered. Orbán Balázs székely néprajzkutató ugyanakkor indokolatlannak tartotta ezt az etimológiát, szerinte „néveredete bizonyos ős Székely, melyet a hagyomány, a népek ezen hű okmányára sem tud megvédni; a csiki krónikában Héthavas néven szerepel.” Hazatérve megnéztem Csíkszereda honlapját, s már egyáltalán nem csodálkoztam az ott tapasztaltakon: ugyanis a térség (és egyben a mai Románia) egyik leghidegebb városa. Az éghajlatára vonatkozó megjegyzés a honlapon, miszerint jellemzőek rá hőmérsékleti kilengések és megfordítottság: tavaszban tél pl., miként azt saját bőrünkön tapasztaltuk. Elbizakodott síkföldiként, április közepén, rövid ujjú pólóban és félcipőben érkezünk meg a csíkszeredai télbe: elrémülve láttuk a – nemcsak a hegyek ormán tapasztalható – egybefüggő, kb. két centis hótakarót. Másnapra azért – a hegyek sapkáin kívül – mindenütt elolvadt. Szerencsére...

Csíkszereda Hargita megye legnépesebb városa, kis híján negyvenkétezer lakosa van. Ennek több mint nyolcvan százalékát magyar nemzetiségű, katolikus lakosság alkotja. A felekezeti hovatartozás tekintetében az arány – egyébként a protestáns szellemiségű Erdély viszonyaihoz képest fordított módon – tíz az egyhez. Úgy tudni, áll is egy tábla Csík-térség határában, miszerint „eddig ért el a reformáció”. A város az Olt folyó

bal partján alakult ki. (Mi más juthatna eszünkbe róla, mint Ady Endre híres versének ismert sora: „Dunának, Oltnak egy a hangja...” Tapasztalatom szerint ez még ma is így van, és sokat lehetne, sőt kell erről beszélni...)

Csíkszereda jelképe a Mikó-vár, noha a határában elterülő hegyeken három hajdani vár nyomai ismerhetők fel. A város határában levő két hegyen egymással szemben két vár, amelyek a 11. században épülhettek. Ezeket a várakat később a szájhagyomány Kisvárnak és Őrvárnak nevezte el, valószínűleg a 16. századi lázadások miatt rombolták le. A két vár között, egészen Csíkszentkirályig volt az „Ördög völgy”, amelyet ellenséges támadás esetén az Olt vízével feltöltöttek, ezzel akadályozva meg az ellenség továbbhaladását Felcsík felé. Harom vára a 12. század eleje körül épült, és az Erdélyt keletről védő várendszerhez tartozott. Csíkszeredától délre, Zsögödfürdő dél-nyugati határában, a Harom-tető 1079 m-es csúcsától keletre található. A csaknem teljesen lepusztult fal nyomvonalát földdel borított sáncvonalat formájában követhető, melyből helyenként előbukkan a nagyméretű andezitdarabokból durván, kevés habarccsal összerakott kőfal.

Történeti topográfiájából azt is megtudhatjuk, hogy a várat gróf hídvégi Mikó Ferenc (1585–1635) – a nagy erdélyi fejedelemnek, Bethlen Gábornak a tanácsosa, diplomata és krónikáiról, Csík főkapitánya – 1623. április 26-án kezdte építtetni. A vár jelenlegi formáját 1714–1716 között a Steinville császári tábornok vezetésével sorra kerülő újjáépítés során nyerte el. A történelem során méltatlan szerephez is helyeződött. Több-ször használták börtönként; tömlőceiben számos '48-as honvéd, elítélt fejezte be életét a forradalom leverését követően. (1849-ben többek között Petőfi Sándor is fölkereste a várost. Ma a Mikó-vár előtt áll egészalakos szobra.) Ma a Csíki Székely Múzeum otthona, s itt működik a Kájoni János Megyei Könyvtár is. Ottjártunkkor (április 14-től) épp egy szenzációs kiállításnak, a Váci Múmiák néven ismertté lett lelet anyagának adott otthont az épület.

Csíkszereda ismertsége az egyik városrészében kialakult kegyhelynek, Csíksomlyónak is köszönhető. A csíksomlyói kegytemplom és kolostor ma a magyarság egyik legnagyobb zarándokhelye és kultúrtörténeti emléke. A templomban látható (és megérinthető) Fekete Mária-szobornak csodatevő hatást tulajdonítanak. A pünkösdi búcsún a világ minden tájáról százezrek vesznek részt. A templom előtti tér bal oldalán álló Nepomuki Szent János-kápolna 1767-ben épült, közelében áll az 1567. május 17-i Tolvajos-tetői győzelem emlékműve, melyet 1870 körül hoztak ide. A templom feletti domboldalon három kápolna is áll: a 15. századi Salvator-kápolna középkori részletekkel, az 1456-os nándorfehérvári diadal emlékére épülhetett. Továbbá: a Szenvedő Jézus-kápolna, amelynek közelében várják a pünkösdi búcsúsok a napfelkeltét, és a Szent Antal-kápolna, amely 1750 és 1773 között épült Hallerkői Haller Krisztina költségén. A Lok-patak völgyében feltörő Csíksomlyói borvízforrás a lakosság kedvelt ásványvize.

Bence Erika

Az álompár álomesküvője, avagy a mese valóra vált!

Kate lélegzetelállító volt, de remekül nézett ki Vilmos herceg is piros egyenruhájában, sőt a rakoncátlan Harry herceg is, aki legalább a ceremónián visszafogta magát, és a gyűrűt sem veszítette el. Ami pedig a vendégsereget illeti, különböző kalapok és fejdíszek sokaságát csodálhattuk meg. Némelyek gyönyörűek voltak, másoktól pedig elakadt a szó, persze ez mind ízlés kérdése. Felvonultak a vendégsereggel sztárok is, például a Beckham-házaspár, Rowan Atkinson, Elton John és Guy Ritchie. Azt viszont mindenképpen el kell mondani, hogy a 85 éves II. Erzsébet királynő és a csaknem kilencven éves Fülöp herceg nagyon jól tartják magukat.

Nem is volt semmilyen kirívó baki a ceremónián, a vendégeket egyedül csak az lepette meg, hogy Kate, elődeivel ellentétben, nem tette le csokrát az ismeretlen katona sírhelyén.

Elcsattant a csók

A szertartás április 29-én a westminsteri apátságban kezdődött, majd közvetlenül utána a Buckingham-palotába voltak hivatalosak a meghívottak a fogadására. A palota balkonján csókolhatta meg egymást először a frissen egybekelt pár, mivel az angol templomokban nincs puszilkodás, nyalás-falás. Az ötperces balkonos pózolás alatt két csók csattant: az első tényleg csak elcsattant, aki épp akkor pislantott egyet, lemaradt róla, a másodiknak viszont már volt némi nyomatéka.

Ki a legszebb a világon?

Időközben elkészült egy lista, amely a királyi fenségeket állította szépség szerinti sorrendbe. A képzeletbeli toplistá első helyezettje a csodálatosan szép, de tragikus sorsú Grace Kelly, azaz Gracia Patricia, Monaco hercegnéje. A második legszebb a jordániai Rania királynő lett. Harmadik helyre került Kate Middleton (egy hellyel megelőzve megboldogult anyósát, Diana hercegnőt). Akárhogyan is értékeli Kate szépségét a lista összeállító, egy biztos, a briteknek Vilmos herceg és Kate Middleton, azaz királyi őfensége Catherine, jelenleg a legszebb pár a világon.

Amióta Vilmos herceg és Kate Middleton bejelentették egybekelési szándékukat, nemcsak Nagy-Britannia, az egész világ a feje tetejére állt. Az esemény az évszázad esküvőjének lett kikiáltva, és attól fogva a média, az egyre csak közelgő ceremóniára összpontosított. Hasonlóan, mint 1981-ben, amikor Charles (azaz Károly herceg) és Diana hercegnő mondta ki az örökké tartó és boldogító igent, ami végül se nem tartott örökké, se nem volt boldogító. Kiderült ugyanis, hogy Károly herceg szívét már egy életre elfoglalta Kamilla (akit Diana halála után feleségül is vett). A hivatalos feleség pedig teljes boldogtalanságában, egy idő után feladta a harcot, hogy a házasságát valaha is boldog vizekre evezze. Utána jött a válás, és Diana hercegnő tragikus halála. Akárhogyan is végződött, de azon a napon, amikor összeházasodtak, a britek büszkék voltak a csodaszép Dianára, és a kevésbé szép Károly hercegre is, akin azért nagyon fessen állt az esküvői egyenruhája.

Sokan állítják, hogy most viszont egészen más a helyzet, mivel Vilmos herceg és Kate Middleton fülig szerelmesek egymásba, így az április 29-i esküvőjük érzelmekben is őszinte. Ismét volt „ah”, meg „oh”, meg „hah”, meg „hú”. Minden férfi Vilmos herceg akart lenni, és minden nő Kate, olyanok voltak, mint egy igazi királyi páros.

Leadott jó pár kilót

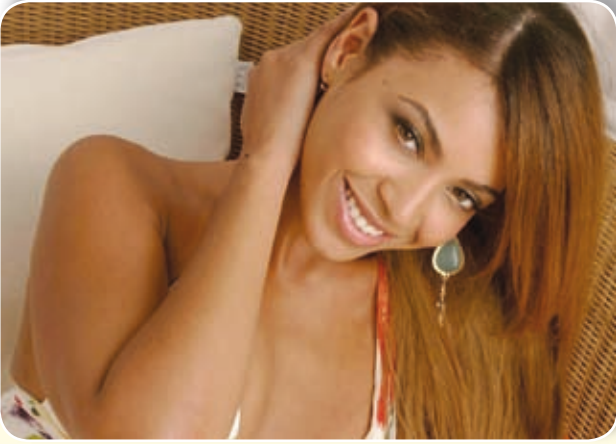
Az esküvőt nagy izgalmak előzték meg. Vilmos herceg és menyasszonya az elmúlt hónapokban négyállomásos körutat tettek, amely során ellátogattak Észak-Írországra, Walesbe és Skóciába, hogy esküvőjüket élőben is hírül

vigyék. A körút utolsó helyszínéként angliai kisvárosokba mentek. Az utolsó hivatalos programra bő két héttel az esküvő előtt került sor, amikor ellátogattak Darwenbe és Blackburnbe, ahol Kate megnyitott egy iskolát, és felkeresett egy sportközpontot. Szemtanúk szerint rettentően lesóványodott és ideges volt, amit a leendő ara nem is tagadott. Ezek után a pár már csak a londoni Westminster-székesegyházban állt nyilvánosság elé, teljes pompában.

Meztelenül az oltár előtt

Olyan pletykák is szárnyra keltek, hogy Kate Middleton visszatérő rémálmok gyötörték. Minden éjjel ugyanarra a szörnyűsége ébredt verejtékezve, hogy meztelenül áll az oltár előtt, a királyi menyegzőn. Erre a meghívott hírességek és gazdagok hirtelen sikoltozni, majd kacagni kezdenek, mire ő felriadt. Kate-nek persze nem volt miért aggódnia, a ruhája nemcsak csodaszép volt, de a sarat is állta, még csak sáros sem lett, mert az esküvőjükön az időjárás is a kedvükbe járt, és ez egyébként sem A király új ruhája című mese.

Apropó ruha, legtöbb embert az foglalkoztatta leginkább, hogy kinek a kreációjában jelenik meg Kate az esküvőn. Végül Sarah Burton klasszikus, de nagyon ízléses elefántcsont színű szaténruháját választotta, amely felül csukott volt ugyan, megadva ezzel is a tiszteletet a protokollnak, viszont csupa csipke, ami viszont a modern időkre tett elegáns utalást. A ruha néhány részletében emlékeztetett Diana hercegnő legendás esküvői viseletére, amivel szíven ütötte a bámészkodó és nosztalgizáló tömeget.

Az utóbbi időben Beyoncé sokat hallat magáról, és ez minden bizonnyal azt jelenti, hogy célegyenesbe értek készülő albumának stúdiómunkálatai. Nemrég már világgá is kürtölték, hogy a nagylemez várhatóan júniusban kerül a boltokba. A texasi énekesnő azt is bejelentette, hogy a jövőben már nem az édesapja, Mathews Konwles lesz a menedzser, inkább saját kezébe veszi a dolgokat. Egyes bennfentesek azonban biztosak abban, hogy a férje, Jay-Z

Készül az új album

fogja irányítani az énekesnő karrierjét. Beyoncé már több új dalt is előadott New Yorkban a készülő albumáról. A zenei szakembereknek állítólag a lélegzetük is elállt, és egyetértettek abban, hogy az énekesnő egy új szintre lépett. Az album a tervek szerint júniusban jelenik meg, de az időpont változhat, mivel a dalok egy része még nem nyerte el végső formáját. Az már biztos, hogy az énekesnő június 26-án fellép a Glastonbury Fesztiválon. Az 1997 és 2006 között működött Destiny's Childban ismertté vált Beyoncé eddig három stúdiólemezt adott ki, a Dangerously in Love (2003), a B'Day (2006) és az I Am... Sasha Fierce (2008) címűeket, amelyekből csak az Amerikai Egyesült Államokban közel tizenegymilliót értékesítettek. Gyűjteményében tizenhat Grammy-díj van: hármát egykori csapatával, tizenhármát szólóban zsebelt be. Így érthető, hogy az új albumtól is sokat vár, és nem akarja összezecsapni.

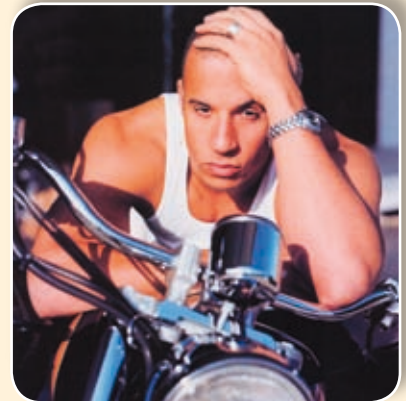

Motort kapott szülinapjára

Amerikában a nagykorúság a 21. szülinappal kezdődik, Kristen Stewart pedig megadta a módját a bulinak. Az Alkonyat sorozat stábjában sem volt szűkmarkú. A nagy napon a színésznő Robert Pattinsonnal, Taylor Lautnerrel és Lily Collinsal lógott. A csapat egy különleges meglepetéssel kedveskedett Krisztennek, egy motorral köszöntötték fel: – Robert nagyon izgatott volt, hogy mit fog szólni az ajándékhoz Kristen. Az ünnepelt persze rögtön ráült a járgányra, és ekkor mindenki ellátta jó tanácsokkal a vezetést illetően. Az ajándék ötlete egyébként onnan jött, hogy Krisztennek a New Moonban bicikliznie kellett. Ezt szerették volna a kollégái újabb szintre emelni, így jött képbe a motorozás. Robert persze rögtön felajánlotta a mentori segítséget, hiszen Krisztennel ellentétben ő már jól tud motorozni – mesélte a film egyik díszletmunkása.

A gyengéd izomkolosszus

Vin Diesel vallomást tett arról, hogy a vad külső, szelíd, kedves belső takar, és valójában kenyérré lehet kenni. Azt állítja magáról, hogy amikor épp nem szerepel, akkor egy igazi kezesebárány. Bátran bevallotta, hogy neki is van érzékeny, sőt női oldala: – Erre szükségem is van, hiszen egy háromméves kislány apukája vagyok. Sőt, amióta apa lettem nemcsak a családomat óvom, hanem magamra is jobban vigyázok. Azóta mindig bukósisakban motorozok, és néha még a kislányomat is elviszem egy-egy körre, persze nagyon óvatosan. Régen minden jelenetet én játszottam, most már a veszélyesebbeket inkább a kaszkadőrökre bízom. Csupán a bámuló tekintetéről nem tudok lemondani.

Amikor Brazíliában forgattam, szerettem úszógatyában a strandon sétálni, mert tetszett, ahogy a csajok néztek rám – mesélte az izmos színész.

Top 10

1. Jeremih feat. 50 Cent: Down On Me
2. The Black Eyed Peas: Just Can't Get Enough
3. Kate Perry feat. Kanye West: E. T.
4. Rihanna: S & M
5. Adele: Rolling In The Deep

6. Jennifer Lopez feat. Pitbull: On The Floor
7. Britney Spears: Till The World Ends
8. Lady Gaga: Born This Way
9. Pitbull feat. Ne-Yo, Afrojack & Nayer: Give Me Everything
10. Snoop Dog vs. David Guetta: Sweat (remix)

A Kátai-tanya 2011-es nyári programajánlata

2011. június 13–18.
Firka tábor

2011. június 20–25.
Zöld tábor

2011. július 4–9.
Kézműves tábor

2011. július 25–30.
Angol tábor

2011. augusztus 1–6.
Firka tábor 2

2011. augusztus 22–27.
Zöld tábor 2

Érdeklődni a 024/731-222-es telefonszámon lehet.

A szervezők fenntarják a jogot a táborok időpontjainak változtatására.

Az anyák napját szavalóversennyel ünnepelték

Május első vasárnapján, anyák napján az édesanyákat köszöntjük.

Óbecsén április 28-án a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben került sor erre az ünnepségre.

Hatodik alkalommal szervezték meg a képzőművészeti és a szavalóversenyt. Az óvodások mintegy 140 rajzzal pályáztak, a legjobb alkotásokat a kultúrkör előcsarnokában állították ki.

Az iskolások édesanyákról szóló verseket szavaltak. Hallhattuk Mentovits Éva: Az én titkom; A legszebb ünnepen; Elmondom, hogy szeretlek; Az én anyukám, valamint Dzsida Jenő: Hálaadás; Weöres Sándor: Buba éneke; Nadányi Zoltán: Anya; Fazekas Anna: Köszöntő; Pákolitz István: Anyámnak és más verseket.

Az édesanyák boldogan hallgatták a szép szavalatokat, melyekkel őket köszöntötték.

A versenyen a következő eredmény született:

Az első és második osztályosok korcsoportjában: 1. Balog Eléna, 2. Kovács Orsolya és Varnyú Róbert, 3. Szemendri Tamás és Gutási Ádám

Küldöndj: Bozsóki Nina

A második és harmadik osztályosok közül: 1. Balzam Edina és Bezeg Bettina, 2. Tóbiás Vivien és Kovács Emese, 3. Kéringor Dorina és Bagi Natália

A felsősök kategóriájában: 1. Hain Szilvia, 2. Varnyú Adél, 3. Bende Nikolett

Küldöndj: Halász Anikó.

Ricz Róbert, a kultúrkör elnöke adta át minden versenyzőnek a díszoklevelet, valamint a díjazottaknak a könyvjutalmat.

K. E.

Az szlovákiai Považská Bystricában 11. alkalommal meghirdetett képzőművészeti biennálén összesen 45 intézmény vett részt. Az EmArt Műhelyből **Vita Mikovič** volt a legeredményesebb. Linómetszeteért különdjban részesült. A képen Vita díjazott linója (Devojčica preskače konopac)

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET
Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása
☎ (024) 555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
 ■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
 ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■
 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
 ■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
 ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
 ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
 ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■